

Dokumentation | Dokumentace

Internationale Konferenz in Bautzen
vom 27. bis 28. September 2019
Mezinárodní konference v Budyšíně
od 27. do 28. září 2019

»»
**Horizonte
erweitern -
Gleichstellung im
Dreiländereck**

»**Rozšiřování obzorů -
rovnost v Trojzemí**«

»Horizonte erweitern - Gleichstellung im Dreiländereck«

Internationale Konferenz in Bautzen
vom 27. bis 28. September 2019

»Rozšiřování obzorů - rovnost v Trojzemí«

Mezinárodní konference v Budyšině
od 27. do 28. září 2019

Eine Veranstaltung der Stadt Bautzen, Jablonec nad Nisou (tschechische Partnerstadt) und des Landesfrauenrat Sachsen e.V. | Organizátory jsou město Budyšin, Statutární město Jablonec nad Nisou (české partnerské město) a Landesfrauenrat Sachsen e.V.

Unter Mitwirkung von | Za podpory:
Fraueninitiative Bautzen e.V.
International Club Bautzen-Budyšin
Netzwerk engagierter Frauen Bautzen
Frauen.Wahl.LOKAL Oberlausitz

Gefördert wird das Projekt durch die Kleinprojektförderung im Kooperationsprogramm Freistaat Sachsen – Tschechische Republik 2014–2020 | Projekt je podpořen z Fondu malých projektů v programu spolupráce Svobodného státu Sasko a České republiky 2014–2020

Impressum

Herausgeber | Wydawatel:

Stadt Bautzen
Gleichstellungs- und Frauenbeauftragte Stadt Bautzen | *Pověřenkyně za rovnost a rovnost žen města Bautzen*
Andrea Spee-Keller
Fleischmarkt 1, 02625 Bautzen
Telefon: +49 (0)3591 534290
E-Mail: andrea.spee-keller@bautzen.de
Internet: www.gleichstellung-bautzen.de

Redaktion | Redakce: Andrea Spee-Keller, Andrea Pankau, Tina Krostack, Luisa Pohl
Layout | *Grafika*: Michaela Weber
1. Auflage | 1. vydání: 100 Exemplare
Erscheinungsdatum: Dezember 2019 | *Datum vydání*: prosinec 2019
Bildnachweis | *Fotografie*: Stephan M. Höhne/wikipedia (S. 4/5); Gerd Grenner, Landesfrauenrat Sachsen e.V. (alle weiteren)

Vorwort 4 | Předmluva 5

Warum brauchen wir eine Europäische Charta für die Gleichstellung von Frauen und Männern auf lokaler Ebene? 6

Proč potřebujeme Evropskou chartu pro rovnost žen a mužů na místní úrovni? 7

Erster Konferenztag: 27. September 2019 8

Gemeinsamer Rundgang durch die historische Altstadt: „Auf den Spuren bedeutender Bautzener Frauen und Männer“ 8

Kennenlernen mit moderiertem Erfahrungsaustausch 12

První den konference: 27. září 2019 8

Společná procházka historickým starým městem: „Po stopách významných budyšinských žen a mužů“ 8

seznamování během moderované výměny zkušeností 13

Zweiter Konferenztag 28. September 2019 14

Begrüßung und Eröffnung 16

Druhý den konference 28. září 2019 14

Přivítání a zahájení 16

Vortrag I 20

Mgr. Michaela Tejmlová LL.M.
Stadtvertretung Jablonec nad Nisou 20

Přednášky I 21

Mgr. Michaela Tejmlové LL.M.
zástupkyně Statutárního města Jablonec nad Nisou 21

Vortrag II 34

Katharina Wolf
Landesvorsitzende Europa Union Sachsen e.V. / Frau Europas 2019 34

Přednášky II 35

Katharina Wolf
Zemská předsedkyně Unie-Evropa Sasko (Europa-Union Deutschland e.V.) / Ženy Evropy 2019 35

Vortrag III 50

Genka Lapön
Gleichstellungsbeauftragte Stadt Leipzig, Referat für Gleichstellung von Frau und Mann 50

Přednášky III 51

Genka Lapön
Pověřenkyně za rovnoprávnost města Lipska, Vedoucí odboru Město Lipsko, Odbor primátora pro rovnoprávnost žen a mužů 51

Podiumsgespräch „Horizonte erweitern – Gleichstellung im Dreiländereck“ 58

Weltcafé 59

Pódiová diskuse „Rozšíření obzorů – rovnost v Trojzemí“ 58

Světová kavárna 59

Kontakt Daten | Kontaktní údaje 64

Referentinnen | údaje přednášejících 64
Organisatorinnen | organizátorů 64

Vorwort

Die Stadt Bautzen hat gemeinsam mit der Partnerstadt Jablonec nad Nisou grenzüberschreitend zur Internationalen Konferenz eingeladen. Ziel war, die Europäische Charta für Gleichstellung von Frauen und Männern im zivilgesellschaftlichen Kontext bekannter zu machen und Umsetzungsstrategien zu beraten.

Unsere Region im Dreiländereck zwischen Deutschland, Tschechien und Polen soll sich innovativ entwickeln und neue Impulse setzen, um als Wirtschaftsstandort mit hoher Lebensqualität für Menschen unterschiedlicher Generationen attraktiv zu sein. Die Umsetzung konkreter Maßnahmen zur Familien- und Frauenförderung sind notwendig, um die Situation in allen Lebens- und Arbeitsbereichen nachhaltig zu verbessern und insbesondere geschlechterstereotype Vorurteile abzubauen. Obwohl Frauen mehr Freiheiten, Chancen und Möglichkeiten haben als je zuvor, gibt es Themenfelder mit Nachholbedarf: Vereinbarkeit von Beruf, Familie/Pflege und Engagement, Lohn-gerechtigkeit, politische Partizipation, Abbau von Zugangsbarrieren zu Führungspositionen, Integration, bei Sicherheit und Gewalt. Das Ziel ist, für eine offene, tolerante und geschlechtergerechte Gesellschaft zu werben und ein gleichberechtigtes Miteinander zu fördern.

Eine moderne kommunale Gleichstellungspolitik setzt da an, sie zeigt Wege auf, knüpft Netzwerke und entwickelt in Kooperation mit der Stadtgesellschaft Konzepte, um eine gleichberechtigte Teilhabe von Frauen und Männern auf lokaler Ebene zu ermöglichen. Mit einem Bekenntnis der Städte zu den Zielen der Europäischen Gleichstellungscharta wird das Grundrecht aus Art. 3 Abs. 2 GG „Männer und Frauen sind gleichberechtigt. Der Staat fördert die tatsächliche Durchsetzung der Gleichberechtigung von Frauen und Männern und wirkt auf die Beseitigung bestehender Nachteile hin.“ auf kommunaler Ebene gestärkt und umgesetzt.

Andrea Spee-Keller
Gleichstellungs- und Frauenbeauftragte
der Stadt Bautzen

Předmluva

Město Budyšín společně s partnerským městem Jabonec nad Nisou zvali na mezinárodní konferenci. Cílem bylo zviditelnit Evropskou chartu pro rovnost žen a mužů v kontextu civilního obyvatelstva a poradit se o strategiích uplatnění charty.

Náš region v Trojzemí mezi Německem, Českou republikou a Polskem se má vyvíjet inovativně a dávat nové impulzy, aby se stal hospodářským centrem s vysokou životní úrovní pro lidi různých generací. Uskutečnění konkrétních opatření k podpoře rodin a žen je nezbytné pro udržitelné zlepšení situace ve všech životních i pracovních oblastech a zejména k odbourání předsudků genderových stereotypů. Ačkoli mají ženy víc svobody, šancí a možností než kdy dřív, jsou tu stále témata, která je třeba řešit: slučitelnost zaměstnání, rodiny/pěče a angažmá, vyrovnanost platového ohodnocení, politická participace, odbourání vstupních bariér k vedoucím pozicím, integrace, bezpečnost a násilí. Cílem je propagovat otevřenou, tolerantní, genderově vyrovnanou společnost a podporovat rovnoprávné soužití.

Zde začíná moderní obecní politika rovnosti žen a mužů, ukazuje cestu, vytváří sítě a vyvíjí v kooperaci s městskou společností koncepty za účelem umožnění rovnoprávné účasti žen a mužů na regionální úrovni. Veřejným přihlášením měst k cílům Evropské charty rovnosti bude základní právo z článku 3 odst. 2 listiny základních práv „Muži a ženy jsou si rovni. Stát podporuje účinné prosazování rovnosti mezi ženami a muži a usiluje o odstranění stávajících nevýhod“ posíleno a implementováno na místní úrovni.

Andrea Spee-Keller
Pověřená za rovnoprávnost a ženy ve městě
Budyšín

Předmluva

„Zásada rovnosti žen a mužů je důležitá na všech úrovních společnosti (politika, ekonomika, společnost či kultura). A protože se skutečný život odehrává v obcích a ve městech, je také velice důležitá na místní úrovni jako základní hodnota demokracie. Zapojení žen do politiky na všech úrovních je tak nezbytné a důležité vzhledem k tomu, že přináší jiné životní zkušenosti než muži. Pomáhá to také hospodářskému a sociálnímu růstu společnosti. Každá příležitost, kdy si to můžeme všichni uvědomit, nás posunuje dále jako společnost.“

Mgr. Michaela Tejmlové
LL. M., zástupkyně Jablonce nad Nisou

Vorwort

Der Grundsatz der Gleichstellung der Frauen und Männer ist auf allen Ebenen der Gesellschaft (Politik, Wirtschaft, Gesellschaft oder Kultur) wichtig. Und weil sich das tatsächliche Leben in Kommunen und Städten abspielt, ist der Grundsatz auch auf lokaler Ebene als Grundwert der Demokratie von großer Bedeutung. Die Einbeziehung der Frauen in die Politik auf allen Ebenen ist daher notwendig und wertvoll, da sie eine andere Lebenserfahrung als die der Männer mit sich bringen. Es hilft auch dem wirtschaftlichen und sozialen Wachstum der Gesellschaft. Jede Gelegenheit, bei der wir alle dies feststellen können, treibt uns als Gesellschaft weiter.

Michaela Tejmlova
Jablonec nad Nisou

»Die Gleichstellung von Frauen und Männern ist ein Grundrecht aller Menschen sowie ein Grundwert jeder Demokratie. Um dieses Ziel zu erreichen, muss dieses Recht nicht nur vor dem Gesetz anerkannt sein, sondern wirksam auf alle Bereiche des Lebens angewendet werden: Politik, Wirtschaft, Gesellschaft und Kultur.«

Broschüre „Europäische Charta für die Gleichstellung von Frauen und Männern auf lokaler Ebene“, Seite 3

Warum brauchen wir eine Europäische Charta für die Gleichstellung von Frauen und Männern auf lokaler Ebene?

Der Europäische Rat der Gemeinden und Regionen Europa (RGRE) hat im Rahmen eines von der EU-Kommission finanziell unterstützten Projektes die „Europäische Charta für die Gleichstellung von Frauen und Männern auf lokaler Ebene“ erarbeitet, die im November 2006 vom Präsidium der deutsche RGRE-Sektion beschlossen wurde. Die Charta überlässt es jeder einzelnen Kommune, inwiefern und mit welchem Umfang sie sich konkret auf deren Umsetzung verpflichtet. Dazu werden Toolkits mit entsprechenden Werkzeugen zur Verfügung gestellt, mit deren Hilfe die Unterzeichnenden die Indikatoren verstehen, ihre laufenden Maßnahmen bewerten und ihre eigene Gleichstellungspolitik optimieren können. Dementsprechend ist das Toolkit in drei Hauptpakete gegliedert, die die folgenden Bereiche umfassen:

1. Eine Einführung in die Europäische Charta für die Gleichstellung und die Indikatoren,
2. Eine detaillierte Erklärung des Kontrollsystems, der Indikatoren und deren Verwendung,
3. Ein Schulungskurs mit Leitlinien für „Trainer“ zur Weiterbildung von Lokal- und Regionalregierungen über die Charta, das Kontrollsystem und seine Verwendung.

In Deutschland haben seit 2006 insgesamt 55 Kommunen (Stand: 30.09.2019) die Charta für die Gleichstellung unterzeichnet. In Sachsen sind es vier Kommunen – die Städte Chemnitz, Dresden und Leipzig sowie die Gemeinde Gersdorf in der Nähe von Zwickau. Natürlich stellt sich an dieser Stelle die Frage, warum sind es nur vier Kommunen. Liegt dies daran, dass die Unterstützungsmöglichkeiten durch die Europäische Charta nicht bekannt sind? Oder sind wir gar in Sachsen in Sachen Gleichstellung schon weiter und müssen den Vergleich mit anderen Ländern etwa unter den Überschriften:

- geschlechtersensible Berufsorientierung und Fachkräfteentwicklung,
- Familienfreundlichkeit,

- politische Teilhabe und zivilgesellschaftliche Partizipation nicht fürchten, da Frauen und Männer gleichberechtigt bereits gemeinsam die Zukunft der jeweiligen Kommune gestalten und bei politischen Entscheidungsprozessen mitwirken?

Mit der Unterzeichnung der „Europäischen Charta für die Gleichstellung von Frauen und Männern auf lokaler Ebene“ werden die Kommunen verpflichtet, innerhalb von zwei Jahren einen Gleichstellungs-Aktionsplan zu erarbeiten. Darin werden die Ziele und Prioritäten der jeweiligen Kommune, die geplanten Maßnahmen und die bereitzustellenden Ressourcen festgelegt, um die Charta und die darin enthaltenen Verpflichtungen in Kraft zu setzen. Auch ein Zeitplan zur Umsetzung der Maßnahmen wird vorgestellt. Aus insgesamt 30 Artikeln kann jede Kommune selbst auswählen, welche Handlungsfelder/Indikatoren der jeweilige Aktionsplan zum Inhalt haben soll. In Chemnitz, Dresden und Leipzig wurde beispielsweise Artikel 22 – Geschlechterspezifische Gewalt – als Handlungsfeld definiert. Aber auch Artikel 6 – Kampf gegen Geschlechterstereotype – oder Artikel 26 – Mobilität und Verkehr – werden gern als Indikatoren genutzt.

Was sich am Anfang wie ein Gewirr aus geschlechtersensiblen Maßnahmen anhört, zeigt sich in der Erarbeitung, aber vor allem in der Umsetzung der einzelnen Maßnahmen, als ein ganz konkretes Instrument der Gleichstellung. Gerade in Leipzig, durch die Erarbeitung des bereits 2. Gleichstellungs-Aktionsplanes, zeigte sich, dass die Verbindlichkeit für Gleichstellungsthemen durch Einbeziehung von Stadtratsmitgliedern erhöht werden konnte. Außerdem wurde die Zusammenarbeit mit den Hochschulen, Vereinen und Organisationen verbessert und die überregionale Vernetzung kam durch bundesweite Konferenzen zustande.

»Rovnost žen a mužů je základním právem všech lidí a rovněž základní hodnotou každé demokracie. Abychom tohoto cíle dosáhli, musí toto právo být nejen uznáno zákonem, ale také účinně aplikováno na všechny oblasti života: politiku, ekonomiku, společnost a kulturu.«

Brožura „Evropská charta rovnosti žen a mužů na místní úrovni“, strana 3

Proč potřebujeme Evropskou chartu pro rovnost žen a mužů na místní úrovni?

Evropská rada obcí a regionů Evropy (EROR) sepsala v rámci projektu s finanční podporou Evropské komise „Evropskou chartu pro rovnost žen a mužů na místní úrovni“, která byla podepsána v listopadu 2006 předsednictvem německé sekce EROR. Charta nechává na každé obci, do jaké míry se zavazuje k jejímu provedení. Za tímto účelem jsou poskytovány toolkits s vhodnými nástroji, které pomáhají signatářům porozumět ukazatelům, vyhodnocovat probíhající opatření a optimalizovat svou vlastní politiku rovnosti mužů a žen. Proto je tento toolkit rozdělen do tří hlavních balíčků, které zahrnují následující oblasti:

1. Úvod k Evropské chartě pro rovnost žen a mužů a indikátory,
2. Podrobné vysvětlení kontrolního systému, ukazatelů a jejich použití,
3. Vzdělávací kurz se směrnicí pro „školitele“ pro další vzdělávání místních a regionálních samospráv o chartě, kontrolním systému a jeho použití.

V Německu Chartu rovnosti od roku 2006 podepsalo celkem 55 obcí (stav k 30.09.2019). V Sasku jsou to čtyři obce – města Chemnitz, Drážďany a Lipsko a obec Gersdorf nedaleko Zwickau. Samozřejmě v tuto chvíli vyvstává otázka, proč jsou tu jen čtyři obce? Je důvodem to, že možnost podpory Evropskou chartou není známá? Nebo se dokonce jedná o skutečnost, že jsme v Sasku dále, pokud jde o rovnost a nemusíme se obávat srovnání s jinými zeměmi v těchto tématech:

- genderově citlivá profesní orientace a rozvoj kvalifikovaných pracovníků,
- sladění rodiny a pracovního života,
- politická účast a participace občanské společnosti,
- neboť ženy a muži již rovnoprávně a společně utváří budoucnost příslušných obcí a podílejí se na politickém procesu rozhodování?

Podpisem „Evropské charty rovnosti žen a mužů na místní úrovni“ budou mít místní orgány během dvou let povinnost vypracovat akční plán rovnosti. Stanoví cíle a priority dané obce, plánovaná opatření a určí zdroje, které budou poskytnuty k provádění Charty a jejích závazků. Rovněž bude předložen harmonogram provádění opatření. Z celkového počtu 30 článků může každá obec sama vybrat, které oblasti řešení/ukazatele mají být v rámci příslušného akčního plánu zařazeny. V Chemnitz, Drážďanech a Lipsku byl např. mezi oblastmi řešení vybrán článek 22 – genderově specifické násilí. Ale také článek 6 – boj proti genderovým stereotypům – nebo článek 26 – mobilita a doprava – se často využívají jako indikátory.

Co zpočátku vypadalo jako propletenec genderově citlivých opatření, se v rámci realizace, především v konkrétních opatřeních ukázalo jako velmi konkrétní nástroj dosažení rovnosti. Zejména v Lipsku se vypracováním již 2. akčního plánu rovnoprávných příležitostí ukázalo, že zapojením členů městské rady lze zvýšit pocit odpovědnosti za otázky rovnosti. Kromě toho se zlepšila spolupráce s vysokými školami, sdruženími a organizacemi a díky celostátním konferencím vznikla nadregionální síť.

Erster Konferenztage: 27. September 2019

Gemeinsamer Rundgang durch die historische Altstadt: „Auf den Spuren bedeutender Bautzener Frauen und Männer“

Am Freitag, dem 27. September trafen sich alle Gäste im Zentrum der Stadt und die Internationale Konferenz in Bautzen begann mit zwei geführten Stadtrundgängen. Die Teilnehmer/innen konnten zwischen einem etwas kürzeren und einem langen Rundgang durch die historische Altstadt wählen. Während des Rundganges wurden für die Stadtgeschichte insbesondere bedeutende Frauen und auch Männer vorgestellt.

První den konference: 27. září 2019

Společná procházka historickým starým městem: „Po stopách významných budyšínských žen a mužů“

V pátek 27. září se všichni hosté setkali v centru města a mezinárodní konference v Budyšíně začala průvodcem doprovázenou procházkou městem. Účastníci si mohli vybrat mezi kratší a dlouhou prohlídkou historického starého města. Během prohlídky byly představeny v historii města obzvláště významné ženy a i muži.

Bedeutende Frauen in Bautzen – Kurzportraits

Die Stadtführerinnen Anja Weise und Christa Kämpfe führten die Konferenzteilnehmenden vor allem an Orte, wo Frauen in der Geschichte der Stadt gelebt oder gewirkt haben. Dabei ging es um Frauen, die hier aufwuchsen und Bedeutung erlangten oder aus anderen Regionen in die Stadt kamen und hier ihre Wirkungsstätte hatten. Die Lebensleistungen von Frauen sichtbar zu machen, ist eine wichtige Aufgabe kommunaler Gleichstellungsarbeit. Deshalb werden die Portraits drei bedeutender Frauen der Stadt, die während des Rundganges vorgestellt wurden, abgebildet.

MARTHA FUCHS (1892–1966)

Martha Marie Fuchs kam schon früh mit der Arbeiter- und Gewerkschaftsbewegung in Bautzen in Kontakt, da ihr Vater als Gastwirt Versammlungsräume bereitstellte. Bereits mit 13 Jahren musste sie aufgrund des Todes ihrer Mutter für ihre kleinen Geschwister sorgen. In Bautzen besuchte sie die Volks- und Handelsschule. Ende des Ersten Weltkrieges kehrte sie nach ihrer Tätigkeit als Hotelbuchhalterin in Jena nach Bautzen zurück und heiratete den Witwer Georg Fuchs, der drei Kinder in die Ehe mitbrachte. Nach dem Umzug nach Braunschweig arbeitete sie ehrenamtlich im Jugendamt und in der Armenwaisenpflege und wurde 1923 Mitglied der SPD. Ihre kommunale Laufbahn begann Martha Fuchs im Jahre 1925 als sozialdemokratische Stadtverordnete von Braunschweig, anschließend wurde sie 1927 in den Braunschweigischen Landtag gewählt. In beiden Körperschaften widmete sie sich vornehmlich Erziehungs- und Schulfragen. Nach dem Tode ihres Mannes im Jahr 1930 arbeitete sie bis 1933 als Gewerbeaufseherin.

Nach der Machtergreifung der Nationalsozialisten verlor Martha Fuchs ihre Stellung und wurde von der Gestapo beobachtet, verhaftet und verhört. Von August 1944 bis April 1945 kam sie in das Frauenkonzentrationslager Ravensbrück, aus welchem ihr die Flucht gelang. Sie kehrte in das zerstörte Braunschweig zurück, wo sie sich dem Neuaufbau widmete und wieder in die Politik ging. Sie wurde Kultusministerin des Landes Braunschweig und SPD-Abgeordnete im niedersächsischen Landtag. Zur gleichen Zeit arbeitete sie als Staatskommissarin für das Flüchtlingswesen von Niedersachsen

Významné ženy v Budyšíně – krátké portréty

Průvodkyně Anja Weise a Christa Kämpf zavedly účastníky konference především do míst, kde ženy v historii žily nebo pracovaly. Jednalo se o ženy, které zde vyrůstaly a získaly na významu nebo přišly do města z jiných krajů a zde našly své působišťe. Důležitým úkolem pro práci na rovnosti na komunální úrovni je zviditelnit práci žen v životě. Proto uvádíme portréty tří významných žen z města, které byly představeny během prohlídky.

MARTA FUCHS (1892–1966)

Martha Marie Fuchs se dostala do kontaktu s hnutím dělníků a odbory již v raném věku, kdy její otec jako hostinský dával k dispozici prostory pro schůze. Již ve třinácti letech se musela kvůli matčině smrti starat o své malé sourozence. V Budyšíně navštěvovala základní a obchodní školu. Poté co pracovala jako účetní v Jeně, se na konci první světové války vrátila do Budyšina a provdala se za vdovce Georga Fuchse, který do manželství přivedl tři děti. Po přestěhování do Braunschweigu pracovala jako dobrovolnice na úřadu sociální ochrany dětí a mládeže a starala se o chudé sirotky a v roce 1923 se stala členkou SPD. Svou kariéru v komunální politice zahájila Martha Fuchs v roce 1925 jako sociálně demokratická městská radní braunschweigského Zemského sněmu. V obou úřadech se věnovala především výchovné a školní problematice. Po smrti svého manžela v roce 1930 pracovala jako kontrolorka živností až do roku 1933.

Když se chopili moci nacisté, ztratila Martha Fuchs své zaměstnání a byla sledována, zatčena a vyslýchána Gestapem. Od srpna 1944 do dubna 1945 byla v koncentračním táboře žen Ravensbrück, z něhož dokázala uprchnout. Vrátila se do zničeného Braunschweigu, kde se věnovala jeho rekonstrukci a vrátila se do politiky. Stala se ministryní školství v Braunschweigu a poslankyní SPD v dolnosaském Zemském sněmu. Zároveň pracovala jako státní komisařka pro uprchlický systém Dolního Saska a vnímala jako svůj nejnaléhavější úkol získání pracovních příležitostí pro uprchlíky.

und sah in der Beschaffung von Arbeitsmöglichkeiten für die Geflüchteten ihre vordringlichste Aufgabe.

Am 27. Mai 1959 wurde Martha Fuchs zur Oberbürgermeisterin der Stadt Braunschweig gewählt.

Mehr zu lesen in: *Martha Fuchs, Braunschweigische Biografien, Band 4 | Herausgeber: Die Braunschweigische Stiftung, Autorin: Regina Blume | Verlag: Joh. Heinr. Meyer GmbH, Braunschweig*

BERTHA MARIA CLARA ZILLESSEN (1872–1936)

Bertha Zillesen war die erste Frau unter den Bautzener Fotografen. Sie wurde durch ihre Kunstpostkartenserien über die Grenzen der Region bekannt. Durch spezielle Aufnahmetechniken gelang es ihr, reizvolle fotografische Darstellungsweisen zu entwickeln und in Lichtbildervorträgen zu heimatkundlichen Themen, ein großes Publikum in Bautzen und darüber hinaus zu begeistern.

Bertha Zillesen, die 1872 im Rheinland geboren wurde, erlernte das Fotografenhandwerk in einem Berliner Porträtatelier und erhielt ihre künstlerische Ausbildung in Düsseldorf. Sie wirkte ab 1908 als erste Fotografin 28 Jahre in der Stadt und entwickelte sich zu einer wichtigen Vertreterin der deutschen Heimatfotografie. Für die Verbreitung ihrer künstlerischen Arbeiten gründete sie den *Verlag Bertha Zillesen* und den *Verlag der Deutschen Heimatbilder*. Ihre zahlreichen Postkartenserien mit Motiven der Region, u.a. von Bautzen, Zittau, Oybin, dem Spreewald aber auch von Dresden, Leipzig oder München erhielten überregionale Aufmerksamkeit und trugen zur Förderung des Fremdenverkehrs bei.

In den 20er und zu Beginn der 30er Jahre hielt Bertha Zillesen in Bautzen und anderen deutschen Städten Lichtbildervorträge zu heimatkundlichen Themen. In diesem Zusammenhang engagierte sie sich ehrenamtlich und gründete mit der *Elsa-Brändström-Werbegemeinschaft Deutscher Frauen* einen Verein, mit dem sie sich in den Dienst der schwedischen Philanthropin Elsa Brändström stellte.

Zu Bertha Zillesen siehe: *Schulz, Hagen: Das photographische Gewerbe in Bautzen von den Anfängen der Photographie bis 1945. In: Stadtmuseum Bautzen (Hrsg.): Jahresschrift Nr. 6. Bautzen. Originale Fotoabzüge und Postkarten von Bertha Zillesen befinden sich im Museum Bautzen.*

27. května 1959, Martha Fuchs byla zvolena primátorkou města Braunschweig.

Více v *Martha Fuchs, Braunschweigské biografie, svazek 4 Vydavatel: Die Braunschweigische Stiftung, autorka: Regina Blume | Nakladatel: Joh. Heinr. Meyer GmbH, Braunschweig*

BERTHA MARIA CLARA ZILLESENOVÁ (1872–1936)

Bertha Zillesen byla první ženou mezi budyšínskými fotografy. Svou sadou uměleckých pohlednic byla známá i za hranicemi regionu. Pomocí speciální fotografické techniky se jí dařilo zachytit a vyvolat atraktivní fotografie na vlastivědná témata, nadchla publikum v Budyšíně i daleko za jeho hranicemi.

Bertha Zillesen, která se narodila v roce 1872 v Porýní, se vyučila fotografickému řemeslu v berlínském portrétním ateliéru a absolvovala své umělecké vzdělání v Düsseldorfu. Od roku 1908 pracovala jako první fotografka ve městě celých 28 let a stala se z ní jedna z nejdůležitějších reprezentantek německé vlastivědné fotografie. Pro distribuci své umělecké práce založila vydavatelství *Bertha Zillesen* a vydavatelství *Deutsche Heimatbilder*. Její mnohé série pohlednic s motivy regionu, mimo jiné z Budyšína, Žitavy, Ojbinu, Spreewaldu a rovněž z Drážďan, Lipska nebo Mnichova se těšily pozornosti i nad rámec regionu a přispěly k podpoře cestovního ruchu.

Ve dvacátých a na počátku třicátých let přednášela Bertha Zillesen v Budyšíně a jiných německých městech s diapositivu o vlastivědných tématech. V této souvislosti se angažovala jako dobrovolnice a založila společně s *Elsa-Brändström-Werbegemeinschaft Deutscher Frauen* spolek, se kterým se vydala do služby švédské filantropky Elsay Brändström.

Více o Berthě Zillesen, viz *Schulz, Hagen: Das photographische Gewerbe in Bautzen von den Anfängen der Photographie bis 1945. In: Stadtmuseum Bautzen (Hrsg.): Jahresschrift Nr. 6. Bautzen. Originální fotografie a pohlednice Bertha Zillesen najde v muzeu v Budyšíně.*

DR. EVA SCHMIDT

Dr. Eva Schmidt leitete als Direktorin das Stadtmuseum Bautzen von 1945 bis 1964, für dessen Wiederaufbau und Entwicklung sie unermüdlich ihre ganze Persönlichkeit, ihre Kraft und ihre wissenschaftliche Kompetenz einsetzte.

Eva Schmidt wurde am 27.06.1902 in Breslau geboren und erhielt eine für Mädchen dieser Zeit sehr fundierte Schulbildung auf einem privaten Lyzeum und belegte ihr Abitur mit Auszeichnung an dem Realgymnasium für Mädchen. Mit 25 Jahren erhielt sie ein Stipendium zur Begabtenförderung in den Fachgebieten Kunstgeschichte und Archäologie, wodurch sie sich auf ihre Dissertation vorbereiten konnte. Ein Jahr später nahm sie ein wissenschaftliches Volontariat an den Kunstsammlungen der Stadt Breslau an und erhielt eine zweijährige praktische Ausbildung auf musealen Arbeitsgebieten.

Ab 1931 leitete sie die öffentliche Bibliothek des Schlesischen Museums für Kunstgewerbe und Altertümer und organisierte zahlreiche Sonderausstellungen sowie Führungen und kunstgeschichtliche Vorträge. 1944 bekam sie die Leitung der Kunstsammlungen in Breslau übertragen, da ihre männlichen Kollegen zum Kriegsdienst eingezogen wurden.

Gegen Kriegsende musste sie zusammen mit ihrer Mutter aus Breslau flüchten. Über verschiedene Stationen kam sie 1946 nach Bautzen, um das schwer beschädigte Stadtmuseum mit seinen wertvollen Sammlungen wiederaufzubauen. Die erfahrene Museumsleiterin hielt regelmäßig Vorträge, publizierte in Zeitungen, und setzte sich für die kunsthistorische Bildung der Bevölkerung ein. Sie leitete ab 1961 ein „Kulturelles Zentrum für die Frau“, welches monatlich bis zu 100 interessierte Frauen in das Museum rief.

Die neue sozialistische Auffassung zur massenwirksamen Aufgabe der Museen wollte Eva Schmidt in Bautzen allerdings nicht umsetzen. Nach Auseinandersetzungen beendete sie 1964 ihre Tätigkeit am Stadtmuseum und zog sich zurück. Sie widmete sich stärker wissenschaftlichen Arbeiten und besuchte erst in den 1980er Jahren wieder Ausstellungen ihrer ehemaligen Wirkungsstätte, bevor sie 1985 in Bautzen verstarb.

Zu Eva Schmidt siehe *Telek; Ulrike 2003: zum 100. Geburtstages von Dr. phil. Eva Schmidt, 1946–1964 Direktorin des Stadtmuseums Bautzen (Hg.): Jahresschrift Nr. 9, Bautzen, S.7–23*

DR. EVA SCHMIDTOVÁ

Dr. Eva Schmidtová vedla jako ředitelka Městského muzeum v Budyšíně od 1945 do 1964, pro jehož rekonstrukci a rozvoj se neúnavně zasadila celou svou osobností, svou silou a odborností.

Eva Schmidtová se narodila 27.06.1902 ve Vratislavi a získala velmi dobré školní vzdělání pro dívky té doby na soukromém lyceu a složila maturitu s vyznamenáním na reálném gymnáziu pro dívky. Ve věku 25 let získala stipendium pro nadané v oblasti dějin umění a archeologie, což jí umožnilo připravit se na svou disertační práci. O rok později přijala vědeckou stáž v uměleckých sbírkách města Vratislavi a absolvovala dva roky praktického vzdělání v muzejních oborech.

Od roku 1931 byla v čele veřejné knihovny slezského muzea umění a řemesel a starožitností a organizovala mnohé zvláštní výstavy a také prohlídky s průvodcem a přednášky o historii umění. V roce 1944 jí byla svěřena Správa uměleckých sbírek ve Vratislavi, neboť její mužští kolegové byli povoláni do vojenské služby.

Ke konci války musela společně se svou matkou z Vratislavi uprchnout. V roce 1946 se po několika zastaveních usadila v Budyšíně, aby znovu obnovila těžce poškozené městské muzeum s jeho cennými sbírkami. Zkušená ředitelka muzea pravidelně přednášela, publikovala v novinách a zasadila se o vzdělávání obyvatel v dějinách umění. Od roku 1961 vedla „kulturní centrum pro ženy“, do muzea zvala každý měsíc kolem stovky zainteresovaných žen.

Eva Schmidt již nechtěla realizovat nový socialistický pohled na masově dané úkoly muzeí v Budyšíně. Po konfliktech ukončila v roce 1964 svou činnost v městském muzeu a odešla do penze. Více se věnovala vědecké práci a až v osmdesátých letech navštívila opět výstavy svého dřívějšího působiště, v roce 1985 v Budyšíně zemřela.

Více o Evě Schmidt viz *Telek; Ulrike 2003: zum 100. Geburtstages von Dr. phil. Eva Schmidt, 1946–1964 Direktorin des Stadtmuseums Bautzen (Hg.): Jahresschrift Nr. 9, Bautzen, S.7–23*

Kennenlernen mit moderiertem Erfahrungsaustausch

Anschließend fand eine feierliche Eröffnung der Konferenz im Frauenzentrum Bautzen statt. Die Gleichstellungs- und Frauenbeauftragte der Stadt Bautzen Andrea Spee-Keller begrüßte alle Teilnehmer/innen. Zudem stellte die Leiterin des Frauenzentrum Bautzen, Fränzi Straßberger, die Frauenprojektarbeit unter Trägerschaft der Fraueninitiative Bautzen e.V. vor. Außerdem nutzen Frauen unterschiedlichen Alters die zahlreichen Angebote und Aktivitäten der Einrichtung, welche Unterstützung in verschiedenen Lebenslagen bietet.

Das gegenseitige Kennenlernen fiel durch unterschiedliche Interaktionen leicht und die Sprachbarrieren wurden überwunden, da parallel gedolmetscht wurde. Der Tag endete mit Gesprächen bei einem gemeinsamen Abendessen im Hotel „Goldener Adler“ zum gegenseitigen Kennenlernen.

seznamování během moderované výměny zkušeností

Konference byla poté slavnostně zahájena v budýšinském Centru pro ženy. Pověřenkyňe pro rovné příležitosti a rovnost žen města Budýšín Andrea Spee-Keller přivítala všechny účastníky/ce. Ředitelka Ženského centra paní Fränzi Straßberger představila projektové práce žen pod záštitou Fraueninitiative Bautzen e.V. (Ženské iniciativy Budýšín). Kromě toho zde ženy různého věku využívají četné nabídky a činnosti, jež poskytují podporu v nejrůznějších životních situacích.

Vzájemné poznání bylo snadné díky různým interakcím a překonána byla i jazyková bariéra, neboť bylo zajištěno tlumočení. Den zakončily rozhovory u společné večeře v hotelu „Goldener Adler“ přispívající k vzájemnému poznání.

Zweiter Konferenztag 28. September 2019

Der zweite Tag der Konferenz widmete sich ganz dem Politikfeld Gleichstellung. Ziel war es, Denkansätze zu setzen und Fragen wie „Warum brauchen wir eine Gleichstellungscharta in unserer Kommune? „Welche Widerstände müssen wir beseitigen?“ und „Wie können wir uns daran beteiligen?“ zu klären.

Dazu wurden alle Konferenzteilnehmer/innen im Gewandhaus der Stadt Bautzen am Samstagmorgen eingeladen. Nach einer kurzen musikalischen Einstimmung mit Claudia Steidte am Akordion begrüßte Andrea Spee-Keller als Organisatorin der Internationalen Konferenz alle Teilnehmenden und Beteiligte. Es folgten Grußworte von Juliane Naumann, Bürgermeisterin für Bauwesen der Stadt Bautzen, sowie von Susanne Köhler, Vorsitzende des Landesfrauenrat Sachsen e.V. Die Eröffnung der Konferenz schloss mit einem Grußwort der tschechischen Teilnehmerin Mgr. Michaela Tejmlová, die stellvertretend für die Stadt Jablonec nad Nisou partizipierte und erste inhaltliche Akzente setzte.

Durch zwei Vorträge wurden die Gäste über die Schwerpunkte der Europäischen Charta für Gleichstellung informiert. Im ersten Vortrag zu »Europäische Geschichte, Europäischer Gedanke, Europäische Chancengleichheit« referierte Katharina Wolf als Vorsitzende der Europa-Union Deutschland über die Idee, die Entstehung und die Ziele der europäischen Charta. Sie benannte das Grundprinzip der Europäischen Charta, welches in der Beteiligung liegt und in der sich Politik und Stadtgesellschaft über Kernpunkte

Druhý den konference 28. září 2019

Druhý den konference je věnován výhradně oblasti politiky rovnosti mužů a žen. Cílem bylo poskytnout podněty a klást si otázky jako např. „Proč potřebujeme chartu rovnosti v naší obci?“, „Jaký odpor musíme překonat“ a „Jak se na tom můžeme podílet?“.

Všichni účastníci konference byli v sobotu ráno pozváni do budovy „Gewandhaus“. Po krátkém hudebním vystoupení Claudie Steidte s akordeonem, přivítala Andrea Spee-Keller jako organizátorka mezinárodní konference všechny účastníky a referující. Následovala uvítací slova Juliany Naumann, starostky pro výstavbu města Bautzen stejně jako Susanne Köhler, předsedkyně Zemské rady žen Sasko. Zahájení konference stvrdila svým pozdravem česká účastnice Michaela Tejmlová, která zastupovala Statutární město Jablonec nad Nisou a nastínila první obsahové body.

O prioritách Evropské charty pro rovnost žen a mužů byly hostům poskytnuty dvě přednášky. V první přednášce „Evropská historie, evropská myšlenka, evropská rovnost příležitosti“, přednášela Katharina Wolf jako předsedkyně Unie-Evropa Německo (Europa-Union Deutschland e.V.) o myšlenke vzniku a cílech Evropské charty. Vyjmenovala základní princip Evropské charty, která spočívá v účasti a podle které se politika a městská společnost domluví na podstatě práce na rovnoprávnosti. Její krédo, se závazkem k chartě souvisí reálné zlepšení rovnosti příležitostí pro ženy a muže v moderním, na budoucnost orientovaném městě.

der Gleichstellungsarbeit verständigen. Ihr Credo: mit dem Bekenntnis zur Charta ist eine reale Verbesserung der Chancengleichheit von Frauen und Männern in einer modernen, zukunftsfähigen Stadt verbunden.

Es folgte Genka Lapön Leiterin des Referats für Gleichstellung von Frau und Mann in Leipzig. In ihrem Vortrag über »Frauen und Männer gestalten die Zukunft« sprach sie von Erfahrungen ihrer Kommune, wo bereits der 2. Aktionsplan in sieben Handlungsfeldern, u. a. Kommunalpolitik, Gesundheit, lokale Wirtschaft und geschlechtsspezifische Antigewaltarbeit umgesetzt wird. Bei der Erstellung des zweiten Gleichstellungsaktionsplanes kamen in Leipzig zwei neue Handlungsfelder mit 10 Maßnahmen dazu. Durch aktive Öffentlichkeitsarbeit wurden neue Ideen und Verbündete entdeckt. Verändert haben sich dabei die Kooperationen mit Hochschulen, Vereinen, Organisationen und Unternehmen. Diese wurden, ebenso wie die Ämter der Verwaltung, aktiv in den Prozess einbezogen, um effiziente Lösungen mit höherer Akzeptanz in der Umsetzung zu erzielen.

Následovala Genka Lapön, vedoucí odboru pro zrovnoprávnění žen a mužů v Lipsku. Ve své přednášce „Ženy a muži utváří budoucnost“ hovořila o zkušenostech své obce, která realizuje již 2. akční plán v sedmi oblastech činnosti, tj. komunální politika, zdravotnictví, lokální ekonomika a genderově specifická práce proti násilí. Při přípravě druhého akčního plánu rovnosti byly do Lipska doplněny dvě nové oblasti činnosti s deseti opatřeními. Díky aktivnímu PR byly objeveny nové myšlenky i noví spojenci. Změnila se spolupráce s vysokými školami, sdruženími, organizacemi a firmami. Tyto instituce byly přizvány, stejně jako úřady veřejné správy, aby se aktivně podílely na procesu hledání efektivních řešení a aby byla dosažena vyšší akceptace jejich realizace.

Begrüßung und Eröffnung

Sehr geehrte Damen und Herren,
liebe Gäste der Internationalen Konferenz
zur Gleichstellung,

Ich begrüße Sie herzlich im Stadtratssaal von
Bautzen.

Ich freue mich, Sie hier zahlreich begrüßen zu dürfen.
Das große Interesse an der Konferenz spricht
sicher für die Relevanz des Themas. In Bautzen
richten wir heute eine internationale Konferenz
aus. Dies ist nicht ganz alltäglich.

Sie sind gekommen, um sich über das Politikfeld
Gleichstellung von Frauen und Männern im Drei-
ländereck auszutauschen und um die Chancen-
gleichheit auf lokaler Ebene in Ihren Regionen
voranzubringen. Gleichberechtigung beginnt vor
Ort und deshalb ist es wichtig, sich mit Strategien
und Umsetzungsmöglichkeiten im besonderen
Kontext des ländlichen Raumes auseinanderzu-
setzen.

Es sind über 70 Personen anwesend, sie kommen
aus Bautzen, der Region und anderen Bundeslän-
dern sowie aus unseren Nachbarländern Tsche-
chien und Polen. Vier Stadträtinnen aus Bautzen
sind heute anwesend und unterstützen damit das
Anliegen der Konferenz vor Ort.

Gemeinsam mit unserer tschechischen Partner-
stadt Jablonec nad Nisou haben wir dieses Projekt
vorbereitet und organisiert. Gerade die grenzüber-
schreitende Zusammenarbeit ist uns ein wichtiges
Anliegen. Erst durch Begegnungen vor Ort werden
Widerstände überwunden und Gemeinsamkeiten
erlebbar. Frau Michaela Tejmlova, Stadtvertreterin
aus Jablonec nad Nisou, wird uns heute über die
Situation der Gleichstellung in Tschechien berich-
ten.

Der Landesfrauenrat Sachsen unterstützt die Inter-
nationale Konferenz ebenfalls und zeigt damit,
dass die Veranstaltung ein wichtiger Bestandteil
in der sächsischen Frauen- und Gleichstellungs-
politik ist. Die Vorsitzende des Landesfrauenrates
Sachsen, Frau Susanne Köhler, wird Sie anschlie-
ßend begrüßen.

Als sächsische Abgeordnete des Europäischen
Parlaments wird Constanze Krehl beim Podiums-
gespräch über ihre internationalen Erfahrun-
gen berichten und uns einen Einblick geben wie

Přivítání a zahájení

Vážené dámy a pánové,
vážení hosté mezinárodní konference
o rovnosti,

srdečně vás vítám v aule městské rady v Budyšíně.

Velmi mě těší, že vás tu mohu přivítat v tak hoj-
ném počtu. Velký zájem o konferenci jistě hovoří
o závažnosti tohoto tématu. Dnes pořádáme v Bu-
dyšíně mezinárodní konferenci. Což není úplně
běžné.

Přijeli jste proto, abyste si vyměňovali názory v
oblasti politiky rovnosti žen a mužů v Trojzemí a
podpořili rovnost příležitostí na komunální úrov-
ni ve svých regionech. Rovnost začíná v obci, a je
proto důležité zabývat se strategiemi a možnos-
ti realizace ve specifickém kontextu venkovských
oblastí.

Je přítomno více než 70 lidí, kteří přijeli z Budyši-
na, z regionu a dalších spolkových zemí, jakož i ze
sousedních zemí, z České republiky a Polska. Dnes
jsou přítomni čtyři členové městské rady Budyši-
na a svou osobní účastí podporují konferenci.

Tento projekt jsme připravili a zorganizovali spo-
lečně s naším českým partnerským městem Jab-
loncem nad Nisou. Právě přeshraniční spolupráce
je pro nás důležitým momentem. Teprve díky sek-
távání překonáme odpor a zažijeme podobnost
a pospolitost. Paní Michaela Tejmlová, zástupky-
ně Statutárního města Jablonce nad Nisou, bude
dnes referovat o situaci rovnosti v České repub-
lice.

Zemská rada žen Sasko rovněž podporuje mezi-
národní konferenci a tím ukazuje, že tato událost
je důležitou součástí její politiky rovnosti žen a
mužů. Rovněž vás přivítá předsedkyně Zemské
rady žen Sasko, paní Susanne Köhlerová.

Jako saská poslankyně Evropského parlamentu
poskytne Constanze Krehl v rámci plenárního za-
sedání informace o svých mezinárodních zkuš-
nostech během panelové diskuse a poskytne nám
představu, jak se politika rovnosti pohlaví realizu-
je na evropské úrovni.

Gleichstellungspolitik auf europäischer Ebene
umgesetzt wird.

An dieser Stelle möchte ich daran erinnern, dass
es die Europäische Union ist, welche über die
Kleinprojektförderung im Kooperationspro-
gramm Freistaat Sachsen – Tschechische Republik
2014–2020 diese Konferenz ermöglicht und damit
auch ein Zeichen setzt für die Gleichstellung von
Mann und Frau im europäischen Werteverständ-
nis.

Das Tagungsprogramm bietet vielfältige Denkan-
stöße auf die Fragen, warum das Bekenntnis zur
Europäischen Gleichstellungscharta ein wichtiger
Meilenstein für Kommunen ist, wie wir uns daran
beteiligen können und welche Schritte dafür not-
wendig sind.

Ich wünsche Ihnen einen interessanten und
inspirierenden zweiten Konferenztag und freue
mich auf den gemeinsamen Austausch.

Juliane Naumann
Bürgermeisterin für Bauwesen der Stadt Bautzen

V tomto bodě bych vám ráda připomenula, že je
to Evropská unie, která tuto konferenci umožňuje
prostřednictvím Fondu malých projektů v progra-
mu spolupráce Svobodného státu Sasko – Česká
republika 2014–2020, a tím jde také příkladem ve
věci rovnosti mužů a žen v evropském chápání
hodnot.

Program konference nabízí širokou škálu podnětů,
proč je přistoupení Evropské chartě rovných příle-
žitostí pro obce důležitým milníkem, jak se na ní
můžeme podílet a jaké kroky je třeba k dosažení
tohoto cíle podniknout.

Přeji vám zajímavý a inspirující druhý den konfe-
rence a těším se na společnou výměnu zkušeností.

Juliane Naumann
Starostka města Budyšina pro stavebnictví

Sehr geehrte Damen und Herren,

ich begrüße Sie recht herzlich und freue mich, dass wir als Landesfrauenrat Sachsen e.V. die Kooperationsveranstaltung „Horizonte erweitern, Gleichstellung im Dreiländereck“ in Bautzen mittragen und gestalten.

Wir vertreten als Dachverband sächsische Frauenverbände, Frauenvereine, Fraueninitiativen und Frauenvereinigungen sowie Gleichstellungsinitiativen und sind damit die politische Interessenvertretung von landesweiten, regionalen und örtlichen Mitgliedern. Als Frauennetzwerk arbeiten wir überparteilich und überkonfessionell, sind mit Stellungnahmen an Gesetzesvorhaben beteiligt und bearbeiten Schwerpunktthemen sowie aktuelle frauen- und gleichstellungspolitische Themen.

Deshalb liegt uns das Thema der heutigen Konferenz sehr am Herzen.

Bereits 2016 hatten wir eine Fachtagung unter den Überschriften: „Lokale Netzwerke stärken, Verwaltungsstrukturen hinterfragen und Kommunalpolitik aktiv einbinden“ durchgeführt. Dies zwecks Bekanntmachung der guten Umsetzungsmöglichkeiten von mehr Gleichstellung durch die Europäische Charta für die Gleichstellung von Frauen und Männern auf lokaler Ebene.

Vážené dámy a pánové,

srdečně vás vítám a těším se, že jsme jako sdružení Zemská rada žen Sasko spolupořadatelem společné akce „Rozšiřování obzorů, rovnost v Trojzemí“ v Budyšině.

Jako zastřešující organizace zastupujeme saská sdružení žen, ženské spolky, ženské iniciativy, ženské asociace a také iniciativy pro rovnost, a tím jsme politickým zájmovým zastoupením na úrovni národních, regionálních a místních členů. Jako ženská síť pracujeme jak nadstranicky tak bez ohledu na náboženské vyznání, podílíme se na připomínkování návrhů zákonů a zpracováváme stěžejní témata a aktuální politická témata postavení žen a rovnosti.

Proto je téma dnešní konference naší srdeční záležitostí.

Již v roce 2016 jsme uspořádali konferenci pod názvem: „Posilování místních sítí, zpochybňování administrativních struktur a aktivní zapojení místní politiky“. To je v zájmu zveřejnění dobrých možností implementace větší rovnosti prostřednictvím Evropské charty rovnosti žen a mužů na místní úrovni.

Nach wie vor haben sich trotz auf der Hand liegender Vorteile in Sachsen kaum Kommunen und Städte zum Beitritt zur Charta entschlossen und darauf basierend Aktionspläne aufgestellt. Gute Chancen werden so verpasst.

Umso mehr freut es, dass durch die Konferenz nicht nur für Bautzen die Diskussion über einen Beitritt unüberhörbar wurde. Durch die nunmehrige Gemeinschaftsveranstaltung können zusätzlich die Chance der Stärkung der Netzwerke über die Landesgrenzen im Dreiländereck hinaus genutzt werden. Im Austausch mit den Konferenzteilnehmenden aus Polen und Tschechien können gute Kontakte geknüpft werden, um auf regionaler Ebene Bedarfe zu erkennen und gemeinsame Wege zu gehen.

Dies wird der Landesfrauenrat Sachsen e.V. auch in den kommenden Jahren weiterführen.

Susanne Köhler
Vorsitzende des Landesfrauenrat Sachsen e.V.

Navzdory nesporným výhodám v Sasku se téměř žádná města ani obce nerozhodly přistoupit k Chartě a na jejím základě vypracovat akční plány. Promrhali jsme tím vhodnou šancí.

O to víc nás těší, že se díky této konferenci diskuse o přistoupení k Chartě stala nepřeslechnutelnou nejen pro Budyšin. Díky nynější společné akci mohou být dodatečně využity příležitosti k posílení sítí nad rámcem hranic spolkového státu v rámci Trojzemí. Díky výměně zkušeností s účastníky konference z Polska a České republiky mohou být navázány dobré kontakty, pro definování potřeb na regionální úrovni a my bychom mohli jít společnou cestou.

I v nadcházejících letech bude Zemská rada žen Sasko v této oblasti pokračovat.

Susanne Köhler
předsedkyně Zemské rady žen Sasko

Vortrag I

Mgr. Michaela Tejmlová LL.M.
Stadtvertretung Jablonec nad Nisou

Přednášky I

Mgr. Michaela Tejmlové LL.M.
zástupkyně Statutárního města Jablonec nad Nisou

Frauen in (Lokal) Politik

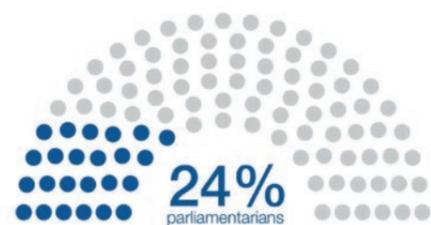
Michaela Tejmlová, Jablonec nad Nisou

Ženy v (místní) politice

Michaela Tejmlová, Jablonec nad Nisou

Women's Political
Empowerment

WORLD
ECONOMIC
FORUM

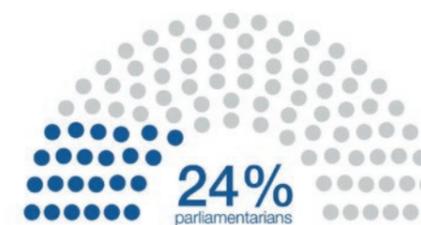
18%
of countries have had
a female head of state

47%
of countries have had
a female head of state

*As of October 1st 2018
Source: Inter-parliamentary Union, Women in National Parliaments

Women's Political
Empowerment

WORLD
ECONOMIC
FORUM

18%
of countries have had
a female head of state

47%
of countries have had
a female head of state

*As of October 1st 2018
Source: Inter-parliamentary Union, Women in National Parliaments

Frauen bei Parlamentswahlen

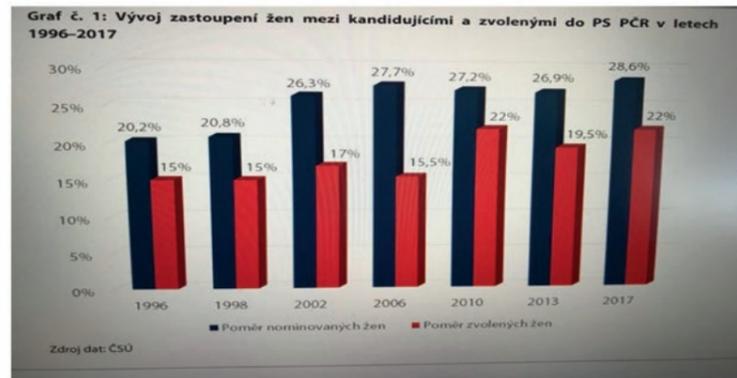
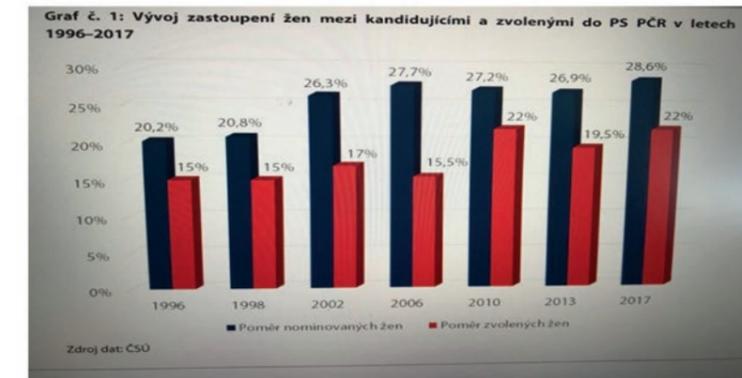

Abb. 1 Frauenanteil Parlamentswahlen, Nominierte und Gewählte, Amt für Statistik

Ženy v parlamentních volbách

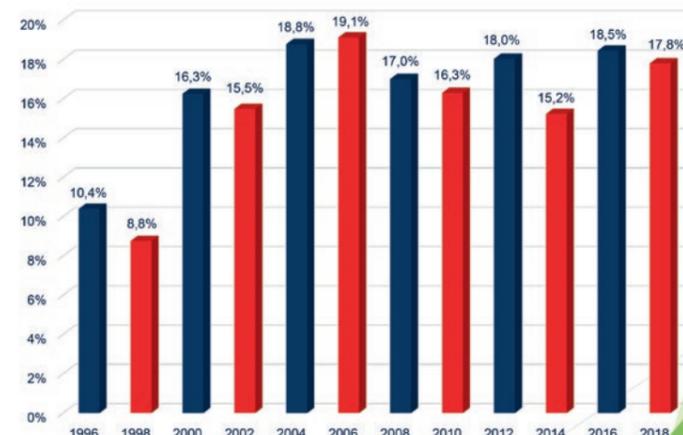
Senát

- ▶ Der langfristig niedrigste Frauenanteil in der tschechischen Politik ist im Senat
- ▶ Derzeit 15% bzw. 12 Senatoreninnen von 81 Senatoren*innen
- ▶ eine Rolle spielt das Mehrheitswahlssystem

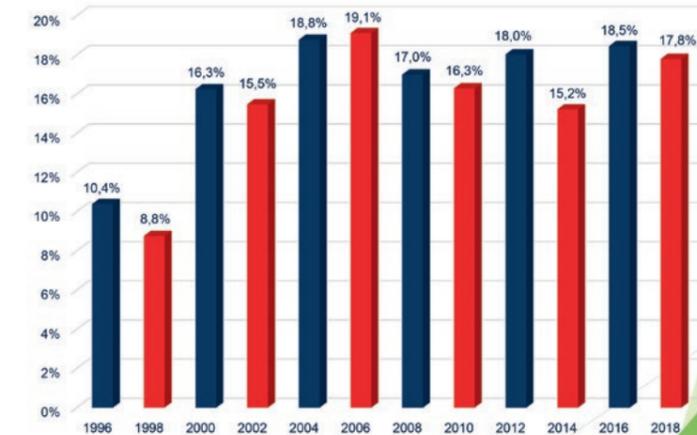
Senát

- ▶ Dlouhodobě nejnižší podíl žen v české politice je v Senátu
- ▶ V současnosti 15 %, respektive 12 senátorek z 81 senátorů
- ▶ Roli hraje většinový volební systém

Entwicklung der Frauennominierungen in den Senat

Vývoj nominací žen do Senátu

Kreis Liberec

- ▶ Kreisparlament - 11 Frauen von 45 (25 %)
- ▶ Kreisrat - 3 von 9 (33 %)

Vývoj zastoupení žen mezi nominovanými a zvolenými do zastupitelstev krajů

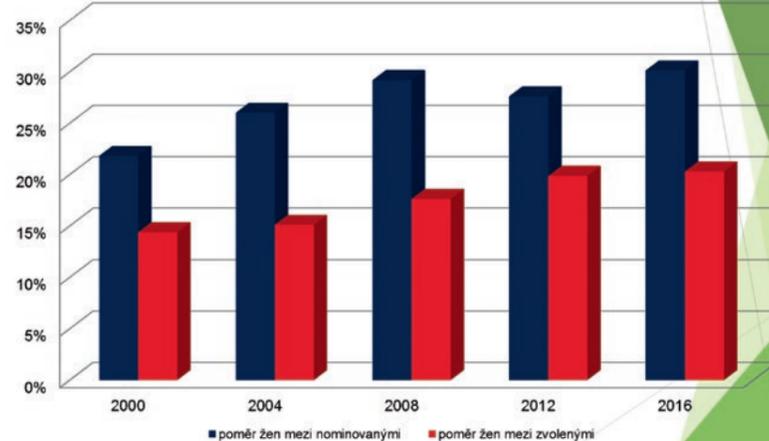

Abb. 2 Frauenanteil Regionalwahlen, Nominierte und Gewählte, Amt für Statistik

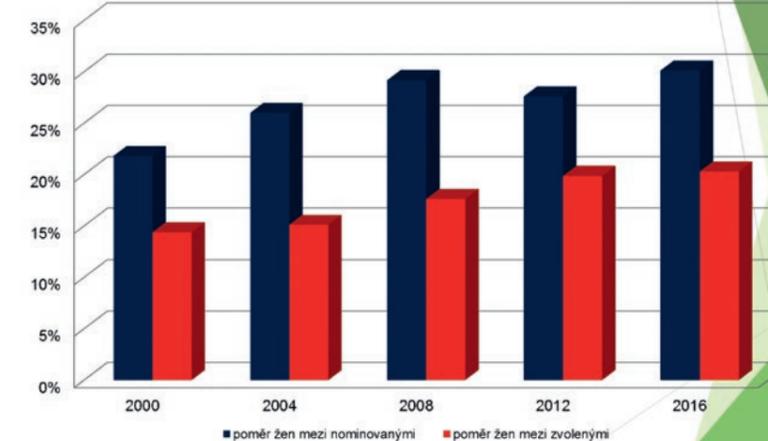
Kommunalwahlen 2018

- ▶ Die niedrigste Entscheidungsstufe (Gemeinde- und Stadträte) hat die höchste Vertretung von Frauen
- ▶ Wahlen 2018 - 32,8% Frauen auf den Kandidatenlisten - historisch gesehen die meisten
- ▶ Daher dürfte der gewählte Prozentsatz auch höher sein - kein Einfluss von Präferenzen (Kandidaten bevorzugen) wie bei anderen Wahltypen, z.B. Parlamentswahlen
- ▶ Der größte Frauenanteil kandidierte in Jablonec nad Nisou - 39,3% ☺, eine Leaderin (8,6% KSČM), jedoch in Stadtrat nur 23,3%

Liberecký kraj

- ▶ Zastupitelstvo - 11 žen z 45 (25%)
- ▶ Rada - 3 z 9 (33%)

Vývoj zastoupení žen mezi nominovanými a zvolenými do zastupitelstev krajů

Komunální volby 2018

- ▶ Nejnižší úroveň rozhodování (zastupitelstva obcí a měst) mají největší zastoupení žen
- ▶ Volby 2018 - 32,8% žen na kandidátních listinách - historicky nejvíce
- ▶ Tudíž zvolené procento bude také pravděpodobně vyšší - nemá zde vliv kroužkování tak jako v jiných volbách, např. do PS
- ▶ Největší podíl žen kandidoval v Jablonci nad Nisou - 39,3% ☺, jedna lídryně (8,6% KSČM), nicméně do ZM pouze 23,3%

Vývoj zastoupení žen mezi nominovanými a zvolenými do zastupitelstev měst a obcí

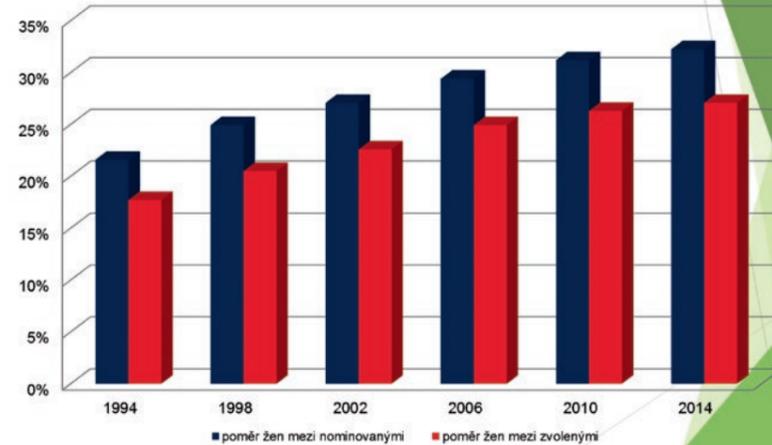
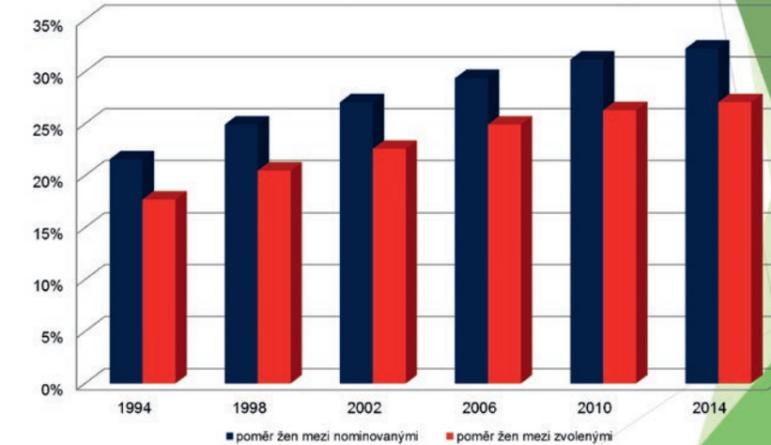

Abb. 3 Frauenanteil Kommunalwahlen, Nominierte und Gewählte, Amt für Statistik

Parteilichkeit

- ▶ Die Grünen schickten 51% - am meisten - in ihrer Satzung haben sie nahe zu „Reisverschluss“-KandidatInnenliste bestimmt - Auf der KandidatInnenliste ist in dem ersten Paar und in jeder folgenden Dreiergruppe ein Kandidat anderen Geschlechts vertreten, damit ein Verhältnis von mindestens 1/3 des anderen Geschlechts in der KandidatInnenliste erreicht wird.
- ▶ ČSSD - hatte in der Satzung - mindestens eine Frau in der Führung und dass die KandidatInnenlisten aus beiden Geschlechtern im Verhältnis 60 zu 40 zusammengesetzt werden,
- ▶ Die Grünen auch den höchsten Anteil an Leadrinnen (57 %)

Vývoj zastoupení žen mezi nominovanými a zvolenými do zastupitelstev měst a obcí

Stranickost

- ▶ Zelení vyslali 51% - nejvíce - mají ve svých stanovách povinnost mít téměř zipovou kandidátku - Na kandidátní listině je v první dvojici a v každé následující trojici jeden kandidát opačného pohlaví, aby bylo dosaženo toho, že na kandidátních listinách bude zastoupeno opačné pohlaví alespoň 1/3.
- ▶ ČSSD - mívala ve stanovách - v užším vedení seděla aspoň jedna žena a aby kandidátní listiny tvořila obě pohlaví v poměru 60 ku 40,
- ▶ Zelení i největší podíl lídryň (57%)

Jablonec nad Nisou

- ▶ 50.000 Einwohner
- ▶ Bürgermeister/Oberbürgermeister: keine Frau
- ▶ Stellvertreter: eine Frau in der Vergangenheit
- ▶ 30-Köpfiger Stadtrat - seit 2018 - 7 Frauen - 23,3%
 - ▶ 2014 - 2018 - 7 Frauen
- ▶ Stadtrat - 9 Mitglieder - 1/0 Frau od 2018, 2014 - 2018 - 1
- ▶ Beratungsorgane - AUSSCHÜSSE - Finanzausschuss - 2 z 11
 - ▶ Kontrollausschuss - 1
 - ▶ Immobilienrechtsausschuss - 2
 - ▶ Bebauungsplanungsausschuss - 3
- ▶ KOMMISSION - Humanitäre- und Sozialfürsorge - 10 z 11
 - ▶ Verkehr - 0 z 5
 - ▶ Kultur - 5 z 11
 - ▶ Sport - 1 z 11

Jablonec nad Nisou

- ▶ 50.000 obyvatel
- ▶ Starosta/primátor: žádná
- ▶ Náměstkyně: jedna v minulosti
- ▶ 30-členné ZASTUPITELSTVO - od 2018 - 7 žen - 23,3%
 - ▶ 2014 - 2018 - 7 žen
- ▶ Rada - 9 členů - 1/0 žena od 2018, 2014 - 2018 - 1
- ▶ Poradní orgány - VÝBORY - Finanční - 2 z 11
 - ▶ Kontrolní - 1
 - ▶ Majetkoprávní - 2
 - ▶ Územní plánování - 3
- ▶ KOMISE - humanitární a sociální péče - 10 z 11
 - ▶ Dopravní - 0 z 5
 - ▶ Kulturní - 5 z 11
 - ▶ Sportovní - 1 z 11

Was zeigt uns das?

- ▶ Je höher die Stufe in der Politik, desto geringer die Vertretung von Frauen
- ▶ Die meisten Frauen in den kleinsten Gemeinden mit kleinen Budgets, oft ehrenamtliche Bürgermeister
- ▶ Frauen sind jedoch unter den Mitgliedern politischer Parteien vertreten. (30-50%), in Entscheidungspositionen jedoch nur 25%
- ▶ Wenn sie bereits in Stadträten sind, sind aber nicht oft in der Exekutive vertreten

Warum Frauen in der Politik?

- ▶ 50% der Frauen und 50% der Männer - ideale ähnliche Vertretung in allen Aspekten der Politik
- ▶ Andere Erfahrungen, Ansichten, Bedürfnisse
- ▶ *"Es wird oft gesagt, wenn es mehr Frauen in der Politik gäbe, würde sich die Handlungskultur verbessern. Das ist fraglich, denn es hängt immer davon ab, welche Art von Person gewählt wird. Aber sicherlich würden Lebenserfahrung, Erkenntnisse und Bedürfnisse anderer Art berücksichtigt."*
 - ▶ Jana Chržová, Vorsitzende der Tschechischen Frauenlobby

Eine Frau in der Politik wird ein Mann?

- ▶ Wenn es wenig Frauen in der Politik gibt, ändert die Politik die Frauen. Wenn es viele Frauen gibt, ändern die Frauen die Politik.
- ▶ „Männerverhalten“ übernehmen die Frauen dann, wenn ihr Anteil unter dem „kritischen“ Grenzwert von 30 % liegt. Es wurde nachgewiesen, dass wenn ihr Anteil kleiner ist, passen sie ihre Meinungen der Mehrheit an. Aufgrund der Unsicherheit und gewisser Einzigartigkeit verhalten sie sich wie „Bienenköniginnen“ und tauschen Solidarität und Zusammenarbeit gegen Kampf aus. Solange Frauen in der Politik nicht selbstverständlich werden, werden sie die etablierten Männerverhaltensmuster mehr oder weniger kopieren, und sie werden keine bedeutsamere Veränderung herbeiführen.

Co nám to ukazuje?

- ▶ Čím vyšší patro politiky, tím nižší zastoupení žen
- ▶ Nejvíce žen v nejmenších obcích s malými rozpočty, často neuvolněné starostky
- ▶ Přitom ale ženy jsou zastoupeny v členských základnách politických stran (30-50%), v rozhodovacích pozicích však pouze 25%
- ▶ Pokud už jsou v zastupitelstvech, nejsou moc v exekutivních orgánech

Proč ženy do politiky?

- ▶ 50% žen a 50% mužů - ideální podobné zastoupení ve všech patrech politiky
- ▶ Jiné zkušenosti, pohledy, potřeby
- ▶ *"Často se říká, že pokud by bylo víc žen v politice, že by se zlepšila kultura jednání. To je otázka, protože vždy záleží, jaký typ člověka se tam dostane. Ale určitě by byly zohledněny životní zkušenosti, pohledy na věc a potřeby jiného typu."*
 - ▶ Jana Chržová, předsedkyně České ženské lobby

Ze ženy v politice se stává chlap?

- ▶ Když je žen v politice málo, mění politika ženy. Když je jich hodně, mění ženy politiku
- ▶ „Mužské“ chování ženy přebírají tehdy, pokud jejich zastoupení nepřesahuje tzv. „kritickou hranici“ 30 %. Je prokázáno, že pokud je jich méně, přizpůsobují své chování i názory většině. Kvůli nejistému postavení a určité výjimečnosti se také chovají jako „včelí královny“ - místo vzájemné solidarity a spolupráce mezi sebou soupeří. Dokud nebudou ženy v politice samozřejmostí, budou více či méně kopírovat muži zavedené vzorce chování a výraznější změnu nepřinesou.

Hochstapler-Syndrom? (imposter syndrome)

- ▶ **Sheryl Sandberg**, erste Facebook-Frau (Lean in) - ich hatte oft das Gefühl, dass es einmal soweit kommt, dass ich nichts kann.
- ▶ **Nicola Sturgeon** - Erste schottische Premierministerin - Jeden Tag rufe ich meine Mutter an, um mich mehr stabil zu fühlen
- ▶ **Michelle Obama**
- ▶ Es betrifft auch Männer, aber erfolgreiche Frauen in größerem Maße
- ▶ Wenn sie sich in einem rauen und machohaften Ansatz verhalten, werden sie als unsympathische Hexen betrachtet. Wenn sie sich wiederum wie Frauen verhalten und nett und offen sind, sehen sie Männer oft wie schwache Mädchen ohne Ellbogen und die Fähigkeiten, etwas durchzusetzen.

Wie hilft man Frauen in die Politik?

- ▶ **Quoten** in der Tschechischen Republik wurden noch nicht akzeptiert
- ▶ **Wobei:**
 - ▶ Verlassen wir uns auf sg. "natürliche Entwicklung", wird ausgewogene Vertretung von Frauen in der Politik in 150 - 200 Jahren erreicht
 - ▶ Quoten sind der effizienteste, schnellste und billigste Art
 - ▶ wurden ausprobiert - funktionieren überall auf der Welt
 - ▶ sind vorübergehend
- ▶ Einführung eines Gleitmandats?
- ▶ Teilen, Mentoring, gegenseitige Unterstützung

FÓRUM 50%

Europäische Charta für die Gleichstellung von Frauen und Männern im Stadt- und Gemeindeleben

- ▶ **Prinzip 3**
Die ausgewogene Mitwirkung von Frauen und Männern an Entscheidungsprozessen ist eine der Grundbedingungen einer demokratischen Gesellschaft
- ▶ Das Recht auf die Gleichstellung von Frauen und Männern setzt voraus, dass Lokal- und Regionalbehörden alle entsprechenden Maßnahmen treffen und alle geeigneten Strategien anwenden, um die ausgewogene Vertretung und Mitwirkung von Frauen und Männern in allen Bereichen der Entscheidungsfindung zu fördern.

Syndrom podvodnice? (imposter syndrome)

- ▶ **Sheryl Sandberg**, první žena Facebooku (Opřete se do toho) - často jsem mívala pocit, že najednou přijde na to, že nic neumím
- ▶ **Nicola Sturgeon** - první skotská premiérka - každý den volám mamince, abych se cítila více stabilní
- ▶ **Michelle Obama**
- ▶ Postihuje i muže, ale úspěšné ženy ve větší míře
- ▶ Pokud se chovají drsným a macho přístupem, jsou brány jako nesympatické ježibaby. Pokud se zase chovají jako ženy a jsou milé a otevřené, tak se na ně často muži dívají jako na slabé děvčata bez loktů a schopností něco prosadit.

Jak pomoci ženám do politiky?

- ▶ **Kvóty** v ČR zatím nebyly akceptovány
- ▶ **Přítom ale:**
 - ▶ pokud budeme spoléhat na tzv. "přirozený vývoj, vyrovnaného zastoupení žen v politice bychom se dočkali za 150 - 200 let
 - ▶ kvóty jsou **nejefektivnější, nejrychlejší a nejlevnější** způsob
 - ▶ jsou **vyzkoušené** - fungují všude ve světě
 - ▶ jsou **dočasné**
- ▶ Zavedení klouzavého mandátu?
- ▶ Sdílení, mentoring, vzájemná podpora

FÓRUM 50%

Evropská charta pro rovnost žen a mužů pro život ve městech a obcích

- ▶ **Prinzip 3**
Vyvážená účast žen a mužů v rozhodovacích procesech je předpokladem demokratické společnosti
- ▶ Právo na rovnost mužů a žen vyžaduje, aby místní a regionální samosprávy zavedly příslušná opatření a přijaly příslušnou strategii k prosazování vyváženého zastoupení a účasti žen a mužů ve všech oblastech rozhodování.

Čl.3

Die Unterzeichner erkennt an, dass das Recht von BürgerInnen auf Mitwirkung an öffentlichen Angelegenheiten einen Grundsatz jeder Demokratie darstellt, und dass Frauen und Männer das Recht haben, im gleichen Maße an der Regierung und dem öffentlichen Leben ihrer Region, Kommune und lokalen Gemeinschaft mitzuwirken.

Als demokratische/r Repräsentant/in und Vertreter/in der Gemeinde und des Gemeindegebiets verpflichtet sich die/der Unterzeichner/in formell und öffentlich dem Grundsatz der Gleichstellung von Frauen und Männern auf lokaler Ebene, wozu auch folgende Schritte zählen:

- ▶ Frauen zu ermutigen, sich zur Stimmabgabe, zur Ausübung ihres individuellen Stimmrechts und zur Wahl für ein öffentliches Amt zu registrieren;
- ▶ den Grundsatz der ausgewogenen Vertretung zwischen den Geschlechtern anzunehmen und umzusetzen;
- ▶ Ermutigung der politischen Parteien und Gruppen, alle rechtlichen Schritte zu unternehmen, gegebenenfalls einschließlich der Annahme von Quoten, die Zahl der Frauen, die als Kandidaten ausgewählt und anschließend gewählt werden;
- ▶ Anpassung der Gewohnheiten und Verhaltensnormen, damit potenzielle Kandidaten und gewählte Vertreter nicht durch stereotype Verhaltens- und Redeformen oder Belästigungen abgehalten werden;
- ▶ die Annahme von Maßnahmen, die es den gewählten Vertretern die Vereinbarung zwischen Privat-, Arbeits- und öffentlichem Leben zu vereinbaren, indem beispielsweise sichergestellt wird, dass Arbeitspläne, Arbeitsmethoden und die Möglichkeit der Betreuung von Unterhaltsberechtigten allen gewählten Vertretern die uneingeschränkte Teilnahme ermöglichen.

Meine Erfahrung

- ▶ Ich bin ein Sportler und ich hatte keine Angst, vorne zu sein (Brüssel, Prag)
- ▶ Jablonecer Realität einer kleineren Stadt, aber anders und wahrscheinlich auch härter auf einmal mit einer Tochter
- ▶ Herausfordernde Senatskampagne - Ich sollte mit einem Kind zu Hause sein, Auslachen, Verleumdung, als Frau bin ich schlecht damit umgegangen, Männer haben eine andere Einsicht, „Senatorin Míša“
- ▶ Unterstützung der Familie, ohne sie wäre es nicht möglich

Verweise

- ▶ <https://padesatprocent.cz/>
- ▶ michaela.tejmlova@email.cz

Čl.3

Signatář uznává zásadu vyrovnaného zastoupení ve všech volených a veřejných rozhodovacích orgánech.

Signatář se zavazuje přijmout veškerá přiměřená opatření na podporu výše uvedených práv a zásad, včetně:

- ▶ vybízení žen, aby se zaregistrovaly k hlasování, vykonávaly svá individuální hlasovací práva a staly se kandidáty na veřejný úřad;
- ▶ vybízení politických stran a skupin přijmout a uskutečňovat zásadu vyrovnaného zastoupení žen a mužů;
- ▶ vybízení politických stran a skupin učinit všechny zákonné kroky, včetně přijetí kvót, pokud se to shledává vhodným, zvýšit počet žen vybraných za kandidáty a následně zvolených;
- ▶ úpravy vlastních postupů a standardů chování, aby potenciální kandidáti a zvolení zástupci nebyli odrazováni stereotypními formami jednání a projevů, nebo obtěžováním;
- ▶ přijetí opatření umožňujících, aby zvolení zástupci mohli sladit svůj soukromý, pracovní a veřejný život, například zajištěním toho, že pracovní rozvrh, pracovní metody a možnost péče o závislé osoby umožní všem zvoleným zástupcům se plně zapojit.

Moje zkušenost

- ▶ Jsem sportovec a nebála jsem se být vepředu (Brusel, Praha)
- ▶ Jablonecká realita menšího města ale jiná a asi také těžší najednou s dcerkou
- ▶ Náročná senátní kampaň - měla bych být doma s dítětem, zesměšňování, pomluvy, jako žena jsem to hodně těžko snášela, muži myslím dokáží mít větší nadhled, „Senátorka Míša“
- ▶ Podpora rodiny, bez ní by to nešlo

Reference

- ▶ <https://padesatprocent.cz/>
- ▶ michaela.tejmlova@email.cz

Vortrag II

Katharina Wolf
Landesvorsitzende Europa Union
Sachsen e.V./ Frau Europas 2019

Přednášky II

Katharina Wolf
Zemská předsedkyně Unie-Evropa Sasko (Europa-
Union Deutschland e.V.) /Ženy Evropy 2019

Europäische Geschichte
Europäischer Gedanke
Europäische
Chancengleichheit

Katharina Wolf
Landesvorsitzende Europa Union Sachsen e.V. | Frau Europas 2019
Sonja Ewerdt-Schlaak
Stv. Landesvorsitzende Europa Union Sachsen e.V.

Evropská historie
Evropská myšlenka
Evropské rovné příležitosti

Katharina Wolf
Zemská předsedkyně Europa Union Sachsen e.V. | Frau Europas 2019
Sonja Ewerdt-Schlaak
Zástupkyně zemské předsedkyně Europa Union Sachsen e.V.

Europa ist eine Frau

„Wir machen aber die Hälfte unserer Bevölkerung aus. Wir wollen unseren gerechten Anteil.“

So Ursula von der Leyen in ihrer Bewerbungsrede vor dem Europäischen Parlament am 16.7.19

Evropa je žena

„Tvoříme však polovinu naší populace. Chceme spravedlivý podíl.“

Ursula von der Leyen ve svém projevu před Evropským parlamentem dne 16.7.19

Europa ist eine Frau

„Der populistische Nationalismus ist von Männern für Männer erfunden.“

„Die Gender-Dimension ist unverzichtbar, um den Nationalismus zu verstehen.“

„Wirksame Gegenmittel sind die Stärkung der Frauenrechte und mehr soziale Teilhabe.“

So Annabelle Chapman im *Tagesspiegel* 8.9.2019
sie erhält 2019 den Sylke-Tempel Preis

Europa ist eine Frau

Europäische Geschichte

■ Oder:

was eine kleinasiatische Prinzessin mit der Gleichstellung von Männern und Frauen heutzutage zu tun hat.

Europäischer Gedanke

■ Oder:

Jednotná v rozmanitosti
In Vielfalt geeint
Zjednoczona w różnorodności

Evropa je žena

„Populistický nacionalismus vynalezli muži pro muže.“

„Genderová dimenze je nevyhnutelná, abychom porozuměli nacionalismu.“

„Účinnou protilátkou je posilování práv žen a větší sociální participace.“

Annabelle Chapman v *Tagesspiegel* ze dne 8.9.2019
v roce 2019 dostala Cenu Sylke Tempel

Evropa je žena

Evropská historie

■ Aneb:

co má malá asijská princezna společného s rovnoprávností mužů a žen dnes.

Evropská myšlenka

■ Aneb:

Jednotná v rozmanitosti
In Vielfalt geeint
Zjednoczona w różnorodności

Europäische Chancengleichheit

„Europa muss von unten,
aus den Kommunen heraus und
im Kontakt mit den Menschen wachsen.“

So der frühere RGRE-Präsident Georg Huber

Evropské rovné příležitosti

„Europa musí růst zdola, z obcí a v kontaktu s
lidmi.“

Bývalý prezident Rady obcí a regionů Evropy Georg Huber

Kommunale Selbstverwaltung ist ...

*„das Recht und die tatsächliche Fähigkeit der
kommunalen Gebietskörperschaften, im Rahmen der
Gesetze einen wesentlichen Teil der öffentlichen
Angelegenheiten in eigener Verantwortung zum Wohl ihrer
EinwohnerInnen zu regeln und zu gestalten.“*

Die Förderung des Rechts auf Gleichstellung gehört ins
Zentrum kommunaler Selbstverwaltung, da es unmittelbar
dem Wohl der EinwohnerInnen dient.

Místní samospráva je ...

*„právo a účinná kapacita místních orgánů v rámci zákonů
regulovat a navrhovat podstatnou část veřejných
záležitostí na vlastní odpovědnost ve prospěch svých
obyvatel.“*

Podpora práva na rovnost příležitostí patří do centra místní
samosprávy, neboť přímo slouží blahobytu obyvatel.

Gleichstellung beginnt vor Ort

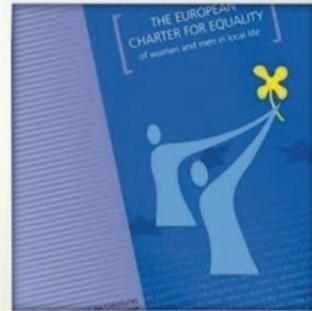
- Gleichstellung **systematisch mitdenken**.
- strategische Gleichstellungspolitik: **Europäische Charta für die Gleichstellung von Frauen und Männern auf kommunaler und regionaler Ebene**.

Rovnost začíná přímo v místě

- systematicky přemýšlíme o rovnosti.
- realizujeme strategickou politiku rovných příležitostí: **Evropská charta rovnosti žen a mužů na místní a regionální úrovni**.

Einladung an die lokalen und regionalen Regierungen Europas ...

... die Charta zu unterzeichnen, sich formell und öffentlich zum Grundsatz der Gleichstellung von Frauen und Männern zu bekennen und die in der Charta niedergelegten Verpflichtungen innerhalb ihres Gemeindegebiets umzusetzen.

Pozvánka komunálným a regionálným samosprávám a vládám Evropy...

... podepsat chartu, formálně a veřejně se zavázat k zásadě rovnosti žen a mužů a plnit povinnosti stanovené v chartě v rámci své obce.

Entstehung der Charta

Der Rat der Gemeinden und Regionen Europas hat die Charta 2005 – 2006 zusammen mit zahlreichen Partnern erarbeitet.

Das Projekt wurde von der Europäischen Kommission im Rahmen des 5. Aktionsprogramms der Gemeinschaft für die Gleichstellung von Frauen und Männern unterstützt.

Vznik Charty

Rada evropských obcí a regionů vypracovala Chartu 2005-2006 společně s mnohými partnery.

Projekt podpořila Evropská Komise v rámci 5. akčního programu Společenství pro rovnost žen a mužů.

Gleichstellung als Grundrecht

- Die Gleichstellung von Frauen und Männern
 - ist ein Grundrecht aller Menschen sowie
 - ein Grundwert jeder Demokratie.
- Um dieses Ziel zu erreichen, muss dieses Recht nicht nur vor dem Gesetz anerkannt sein, sondern wirksam in allen Bereichen des Lebens gefördert werden: Politik, Wirtschaft, Gesellschaft und Kultur.

Rovnost jako základní právo

- Rovnost žen a mužů
 - je základním právem všech lidských bytostí a
 - základní hodnota jakékoliv demokracie.
 - Za účelem dosažení tohoto cíle musí být toto právo uznáno nejen zákonem, ale rovněž účinně podporováno ve všech oblastech života: politice, hospodářství, společnosti a kultuře.

Realität

Gesellschaftliche, politische, wirtschaftliche und kulturelle Ungleichheiten bestehen weiterhin, etwa bei Löhnen und Gehältern sowie bei der politischen Vertretung, in der Frauen unterrepräsentiert sind.

Realita

Sociální, politické, hospodářské a kulturní nerovnosti přetrvávají, ať jde o mzdy a platy nebo politické zastoupení, kde je podíl žen menší.

Handlungs-Bedarf

Ungleichheiten sind das Ergebnis sozialer Konstrukte, die auf zahlreichen Stereotypen in den Bereichen Familie, Bildung, Kultur, Medien, Arbeitswelt, gesellschaftliche Organisation usw. beruhen.

Es existieren nach wie vor viele Felder, in denen Handlungsbedarf besteht, in denen neue Ansätze und strukturelle Veränderungen eingeführt werden können.

Potřeba jednat

Nerovnosti jsou výsledkem společenských konstrukcí založených na četných stereotypoch v oblasti rodiny, školství, kultury, sdělovacích prostředků, zaměstnání, společenské organizace atd.

Existuje stále mnoho oblastí, kde je zapotřebí opatření, prostřednictvím kterých je možné zavést nové přístupy a strukturální změny.

Ziele der Charta

Cíle Charty

Handlungs-Optionen

Grundprinzip der Charta: Beteiligung

Politik und Stadtgesellschaft verständigen über Schwerpunkte der Gleichstellungsarbeit.

Die Charta verpflichtet dazu, ...

- die gleiche Teilhabe an u. a. Dienstleistungen und Produkten zu sichern
- systematisch Lebenslagen und -formen sowie das Geschlecht zu erfassen und zu berücksichtigen
- einen Aktionsplan innerhalb von zwei Jahren ab Unterzeichnung zu erstellen und regelmäßig fortzuschreiben
- die Ergebnisse zu veröffentlichen und dem Stadtrat sowie den Rat der Gemeinden und Regionen Europas über die Umsetzung der beschlossenen Pläne zu berichten
- von und für alle Beteiligten Informationen zum Sachstand anzubieten
- an einem europaweiten Evaluationsprozess mitzuwirken

- innerhalb von zwei Jahren nach Unterzeichnung sind Aktionspläne zu erarbeiten und entsprechende Mittel bereitzustellen, damit die Pläne adäquat umgesetzt werden können.
- regelmäßige Überprüfung, Weiterentwicklung und Veröffentlichung.
- Zur Hilfe bei der Planerstellung können die Meinungen von Expertinnen und Experten eingeholt werden
- Beteiligung an einem europaweiten Evaluationsprozess, um die Fortschritte zu beurteilen und voneinander zu lernen.

Možnosti jednání

Základní zásada Charty: účast

Politika a městská společnost se shodly na prioritách rovnosti mužů a žen v zaměstnání.

Charta zavazuje ...

- zajistit stejný podíl na m. j. službách a produktech aj.
- systematicky zaznamenávat a brát v úvahu životní situace a formy ale i pohlaví
- vypracovat akční plán do dvou let od podpisu a pravidelně jej aktualizovat
- zveřejnit výsledky a podat zprávu městské radě a Radě evropských obcí a regionů o provádění přijatých plánů
- poskytovat informace o stavu věci a všech zúčastněných stran
- účastnit se celoevropského procesu hodnocení

- do dvou let od podpisu musí být k dispozici akční plány a vhodné zdroje, aby bylo zajištěno, že plány mohou být vhodně realizovány.
- pravidelné přezkoumávání, další vývoj a zveřejňování.
- Pro pomoc při plánování je možné získat názor odbornic a odborníků
- účast v celoevropském procesu hodnocení za účelem posouzení pokroku a učení se od sebe navzájem.

Aktionspläne alle Zielgruppen gleich berücksichtigen:

- Kinder und Jugendliche
- Ältere und alte Menschen
- Menschen mit
 - Behinderungen und unterschiedlichen gesundheitlichen Einschränkungen
 - mit Einwanderungsgeschichte
 - unterschiedlicher sexueller Identität
- unterschiedlicher sozialer Herkunft und Art der Einbindung in Erwerbstätigkeit sowie Ausstattung mit eigenem Einkommen
- unterschiedlichen Lebensformen wie zum Beispiel: Alleinlebende, Lebensgemeinschaften, Alleinerziehende, Lebensgemeinschaften mit Kindern beziehungsweise mit älteren Menschen

Worauf besonders geachtet werden muss

Ausgewogene Mitwirkung von Frauen und Männern an Entscheidungsprozessen

- Beseitigung von Geschlechterstereotypen
- Verbesserung der Vereinbarkeit beruflicher mit Erziehungs- und Pflegeverpflichtungen für Frauen und Männer
 - Verbesserung der Erwerbsbeteiligung; Abbau von Überrepräsentanz bei Teilzeitstellen und diskontinuierlichen Erwerbsverläufen
 - Abbau des Entgeltgefälles im Geschlechterverhältnis und der Unterrepräsentanz von Frauen in Führungspositionen und Überrepräsentanz in wenigen, vorwiegend schlecht bezahlten Berufen
- Abbau der Unterrepräsentanz von Männern in Berufen der Pflege, Erziehung und Bildung von Kindern
- Verbesserung der ausgewogenen Verteilung von Hausarbeit und Fürsorge für Kinder und alte Menschen
- Bekämpfung geschlechtsspezifischer Gewalt

Chancen für Kommunen

- Bündelung von Verantwortung in den Bereichen Gender Mainstreaming, kommunale Gleichstellungsarbeit, allgemeine Gleichbehandlung und (interne) Frauenförderung.
- Förderung von behördenübergreifendem Dialog sowie des gleichstellungspolitischen Bewusstseins.
- Reale Verbesserung der Chancengleichheit von Frauen und Männern in einer modernen, zukunftsfähigen Stadt.

Brát v úvahu akční plány pro všechny cílové skupiny :

- Děti a mládež
- Starší a staří lidé
- Lidé s
 - postizením a různými zdravotními omezeními
 - s migračním pozadím
 - různou sexuální orientací
 - S různým společenským původem a s různou měrou zapojení do zaměstnání jakož i vlastním příjmem
 - různé formy života jako: Single, komunity, samozivitelé, komunity s dětmi resp. starších lidí

Čemu je třeba věnovat zvláštní pozornost

- Vyvážená účast žen a mužů na rozhodování
- Eliminace genderových stereotypů
- Zlepšení sladění profesní a výchovné zodpovědnosti žen a mužů
- Zlepšení zaměstnanosti: Snížení převahy zastoupení u částečných úvazků a nekontinuity v průběhu zaměstnání
- Snížení rozdílu mezi platy žen a mužů na vedoucích pozicích a jejich nadměrné zastoupení v několika, převážně málo placených profesích
- Zvýšení zastoupení mužů v povolání v oblasti péče, výchovy, dětí, vzdělávání a profesní přípravy
- Zlepšení vyváženého rozdělování domácí práce a péče o děti a seniory
- Boj proti genderově založenému násilí

Možnosti pro obce

- Sdružování odpovědnosti v oblasti gender-mainstreamingu, všeobecné rovnoprávnosti, a (interní) propagace žen.
- Podpora dialogu mezi úřady a povědomí o rovnosti pohlaví.
- Skutečné zlepšení rovnosti příležitostí pro ženy a muže v moderním, udržitelném městě.

Erfolgreiches Projekt

Das Projekt zählt zu den erfolgreichsten Aktivitäten des RGRE. 1.533 Kommunen aus 33 europäischen Ländern haben bisher die Charta unterzeichnet. An der Spitze der Unterzeichnersektionen steht Italien mit 418 Kommunen, gefolgt von Frankreich (192) und Spanien (129).

<http://www.charter-equality.eu/atlas-of-signatories-of-the-charter/presentation.html>

In Deutschland haben 46 Kommunen die Charta unterzeichnet und sich damit zur Umsetzung der Ziele der Charta bekannt.

Umsetzung in Deutschland

- Das deutsche Engagement zeigt sich auch in den bisher drei nationalen Konferenzen in Frankfurt am Main (2013), Wuppertal (2016) und Münster (2018), in denen sich die deutschen Unterzeichnerkommunen zum Erfahrungsaustausch trafen.
- Die **Vierte nationale Konferenz** wird **März 2020** in Dresden stattfinden!

Vielen Dank für die Aufmerksamkeit

Úspěšný projekt

Tento projekt je jednou z neúspěšnějších aktivit Rady obcí a regionů Evropy.

1.533 obcí z 33 evropských zemí dosud podepsalo Chartu. Na špici Itálie s 418 obcemi, po nichž následují Francie (192) a Španělsko (129).

<http://www.charter-equality.eu/atlas-of-signatories-of-the-charter/presentation.html>

V Německu podepsalo Chartu 46 obcí, čímž se přidaly k realizaci jejích cílů.

Realizace v Německu

- Německé angažmá se projevuje také ve třech národních konferencích ve Frankfurtu nad Mohanem (2013), Wuppertalu (2016) a Münsteru (2018), v nichž se německé signatářské obce setkaly a vyměnily si zkušenosti.
- Čtvrtá národní konference se koná v **březnu 2020** v Drážďanech!

Děkuji Vám za pozornost

Vortrag III

Genka Lapön
Gleichstellungsbeauftragte Stadt
Leipzig, Referat für Gleichstellung von
Frau und Mann

Přednášky III

Genka Lapön
Pověřenkyňe za rovnoprávnost města Lipska, Vedoucí odboru
Město Lipsko, Odbor primátora pro rovnoprávnost žen a mužů

Frauen und Männer gestalten die Zukunft

Die Europäische Charta für Gleichstellung
von Frauen und Männern in Leipzig

Ženy a muži utváří budoucnost

Evropská charta za rovnost žen a mužů
v Lipsku

Leipzig unterzeichnet die Europäische Charta für Gleichstellung von Frauen und Männern auf kommunaler Ebene

2

Lipsko podepisuje Evropskou chartu za rovnost žen a mužů na komunální úrovni

2

2

Erster Leipziger Gleichstellungsaktionsplan

Handlungsfelder:

1. Wissenschaft in Leipzig
2. Geschlechtsspezifische Anti-Gewaltarbeit
3. Lokale Wirtschaft
4. Kampf gegen Geschlechterstereotype und vielfältige Diskriminierung
5. Kommunalpolitik

3

První akční plán pro rovnost v Lipsku

Pole působení:

1. Věda v Lipsku
2. Práce proti genderově zaměřenému násilí
3. Místní hospodářství
4. Boj proti genderovému stereotypu a různorodé diskriminaci
5. Komunální politika

3

3

Handlungsfeld 1: Wissenschaft in Leipzig

Maßnahmen:

- **Netzwerkbildung auf der Arbeitsebene im Bereich Chancengleichheit**
- **Mentoring-Programm – Karrierewege für Studentinnen in der Verwaltung**

4

Oblast 1: Věda v Lipsku

Opatření:

- **Vytváření sítí na pracovní úrovni v oblasti rovných příležitostí**
- **Instruktáž program-kariérní cesty pro studenty veřejné správy**

4

4

Handlungsfeld 4: Kampf gegen Geschlechterstereotype...

Maßnahme: Verleihung des Louise-Otto-Peters-Preises

Oblast 4: Boj proti genderovým stereotypům...

Opatření: Udělení ocenění Louise Otto Peterse

Handlungsfeld 4: Kampf gegen Geschlechterstereotype...

Maßnahme: Frauen machen Geschichte – Leipziger Frauenporträts

Frauen machen Geschichte – Leipziger Frauenporträts

- Starke Persönlichkeiten
- Jugend, Familie und Soziales
- Frauen
- 1000 Jahre Leipzig – 1000 Frauenporträts
- Aktivitäten und Ausstellungen

Vorlesen

Bitte beachten Sie unseren Datenschutzhinweis.

KONTAKT

Gleichstellung von Frau und Mann (Referat) | Otto-Schulz-Str. 2 | 04109 Leipzig

E-Mail: gleichstellung@leipzig.de
 Telefon: 0341 123-2488
 Fax: 0341 123-2485

Das Leipziger Porträt ist ein öffentlich zugängliches Kopiergut, das Ausdruck gibt über die Leistungen und Lebenswege von historischen Leipzigerinnen unterschiedlicher Herkunft, Profession, Epoche und die zur weiteren Beschäftigung mit Frauenporträts anregen will, jedoch keinerlei weiteren Darstellungen historischer Leipzigerinnen trägt.

Im Folgenden finden Sie eine Übersicht aller bisher erstellten Frauenporträts. Sie können die Liste alphabetisch sortieren, nach Epochen sortieren oder nach bestimmten Namen suchen. Der Klick auf einen der Namen führt zum ausführlichen Porträt.

Das Leipziger Porträt ist ein öffentlich zugängliches Kopiergut, das Ausdruck gibt über die Leistungen und Lebenswege von historischen Leipzigerinnen unterschiedlicher Herkunft, Profession, Epoche und die zur weiteren Beschäftigung mit Frauenporträts anregen will, jedoch keinerlei weiteren Darstellungen historischer Leipzigerinnen trägt.

Im Folgenden finden Sie eine Übersicht aller bisher erstellten Frauenporträts. Sie können die Liste alphabetisch sortieren, nach Epochen sortieren oder nach bestimmten Namen suchen. Der Klick auf einen der Namen führt zum ausführlichen Porträt.

Kontakt

Gleichstellung von Frau und Mann (Referat) | Otto-Schulz-Str. 2 | 04109 Leipzig

E-Mail: gleichstellung@leipzig.de
 Telefon: 0341 123-2488
 Fax: 0341 123-2485

Oblast 4: Boj proti genderovým stereotypům...

Opatření: Ženy tvoří dějiny – Portréty žen v Lipsku

Frauen machen Geschichte – Leipziger Frauenporträts

- Starke Persönlichkeiten
- Jugend, Familie und Soziales
- Frauen
- 1000 Jahre Leipzig – 1000 Frauenporträts
- Aktivitäten und Ausstellungen

Vorlesen

Bitte beachten Sie unseren Datenschutzhinweis.

KONTAKT

Gleichstellung von Frau und Mann (Referat) | Otto-Schulz-Str. 2 | 04109 Leipzig

E-Mail: gleichstellung@leipzig.de
 Telefon: 0341 123-2488
 Fax: 0341 123-2485

Das Leipziger Porträt ist ein öffentlich zugängliches Kopiergut, das Ausdruck gibt über die Leistungen und Lebenswege von historischen Leipzigerinnen unterschiedlicher Herkunft, Profession, Epoche und die zur weiteren Beschäftigung mit Frauenporträts anregen will, jedoch keinerlei weiteren Darstellungen historischer Leipzigerinnen trägt.

Im Folgenden finden Sie eine Übersicht aller bisher erstellten Frauenporträts. Sie können die Liste alphabetisch sortieren, nach Epochen sortieren oder nach bestimmten Namen suchen. Der Klick auf einen der Namen führt zum ausführlichen Porträt.

Kontakt

Gleichstellung von Frau und Mann (Referat) | Otto-Schulz-Str. 2 | 04109 Leipzig

E-Mail: gleichstellung@leipzig.de
 Telefon: 0341 123-2488
 Fax: 0341 123-2485

Handlungsfeld 4: Kampf gegen Geschlechterstereotype...

Maßnahme: Facebook-Seiten des Referats für Gleichstellung

Oblast 4: Boj proti genderovým stereotypům...

Opatření: Facebookové stránky Odboru rovnoprávnosti

Handlungsfeld 5: Kommunalpolitik

Umsetzungsbericht zum Ersten Gleichstellungsaktionsplan

- am 12. Februar 2019 dem Stadtrat als Informationsvorlage vorgelegt

Erster Gleichstellungsaktionsplan der Stadt Leipzig

2015 bis 2017

Umsetzungsbericht

Im Rahmen der Europäischen Charta für Frauen und Männer auf lokaler Ebene

Zweiter Leipziger Gleichstellungsaktionsplan

Und was hat sich verändert?

- Verbindlichkeit für Gleichstellungsthemen durch Ratsbeschluss erhöht
- Kooperationen mit Hochschulen, Vereinen, Organisationen und Unternehmen (re-)aktiviert
- Ämter der Stadtverwaltung stärker einbezogen
- neue Themen, Ideen und Verbündete entdeckt
- überregionale Vernetzung (bundesweite Konferenzen)

Oblast 5: Komunální politika

Zpráva o realizaci prvního akčního plánu rovnoprávnosti

- předložen městské radě jako informační materiál 12. února 2019

První akční plán rovnoprávnosti v Lipsku

Erster Gleichstellungsaktionsplan der Stadt Leipzig

2015 bis 2017

Zpráva o realizaci

Umsetzungsbericht

V rámci Evropské charty za rovnoprávnost žen a mužů na lokální úrovni

Im Rahmen der Europäischen Charta für Frauen und Männer auf lokaler Ebene

Druhý akční plán pro rovnost v Lipsku

Oblasti:

1. Věda v Lipsku
2. Práce proti genderově zaměřenému násilí
3. Místní hospodářství
4. Boj proti genderovému stereotypu a různorodé diskriminaci
5. Komunální politika
6. Integrovaný rozvoj města (nově)
7. Zdraví (nově)

Podiumsgespräch „Horizonte erweitern – Gleichstellung im Dreiländereck“

Pódiová diskuse „Rozšíření obzorů – rovnost v Trojzemí“

Das anschließende Podiumsgespräch zum Thema »Horizonte erweitern – Gleichstellung im Dreiländereck« bildete ein weiteres Highlight der Konferenz. Geführt wurde das Gespräch zwischen

- Mgr. Lenka Tampierová aus Jablonec nad Nisou, die als Berufsschullehrerin tätig ist, für die tschechische Perspektive,
- Aldona Ziótkowska, Unternehmerin und Journalistin, sprach stellvertretend für eine Vereinigung von Wirtschaftsfrauen aus Polen,
- Katja Gerhardi, Lehrerin, informierte über ihre Erfahrungen als Stadträtin im Bautzener Stadtrat sowie
- Constanze Krehl, die als Abgeordnete des Europäischen Parlaments (seit 1994) von der internationalen Arbeit der Istanbul-Konvention berichten konnte.

Die Moderation der Diskussion führte Susanne Köhler, die durch ihre Fragen zur Situation der Gleichstellung in den unterschiedlichen Ländern bzw. Regionen zum kontroversen Austausch anregte und somit auch der Bedarf an Unterstützungspotential durch die »Europäischen Charta für Gleichstellung von Frauen und Männern auf lokaler Ebene« sichtbar wurde.

Následující pódiová diskuse na téma „Rozšíření obzorů – rovnost v Trojzemí“ byla dalším zajímavým bodem této konference. Rozhovor vedly

- Mgr. Lenka Tampierová z Jablonce nad Nisou, která pracuje jako učitelka odborné střední školy, za českou perspektivu
- Aldona Ziótkowska, podnikatelka a novinářka, hovořila jako zástupkyně Sdružení podnikatelek z Polska,
- Katja Gerhardi, učitelka, informovala o svých zkušenostech městské radní v budyšínské městské radě stejně
- Constanze Krehl, která jako poslankyně Evropského parlamentu (od roku 1992) předala informace o mezinárodní práci v rámci Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí.

Diskusi moderovala Susanne Köhler, která prostřednictvím svých otázek týkajících se situace rovnosti v různých zemích resp. regionech podnětovala kontroverzní výměnu názorů a tím také zviditelnila potřebu podpory prostřednictvím „Evropské charty rovnosti žen a mužů na komunální úrovni“.

Weltcafé

Am Nachmittag trafen sich alle Teilnehmenden in zwei Gruppen zusammen, um im Welt-Café in einen direkten Austausch zu treten. Dabei wurden eigene Erfahrungen und Lösungsmöglichkeiten auf kommunaler Ebene thematisiert, wie die Wichtigkeit sich für Frauenrechte einzusetzen, die Notwendigkeit, weibliche Vorbilder in der Wirtschaft zu haben oder die Leistungen von Frauen sichtbarer zu machen. Im Anschluss wurden im Plenum die Ergebnisse jeweils zusammenfassend vorgestellt und die Wichtigkeit des Netzwerkes über Ländergrenzen hinweg hervorgehoben. Deutlich wurde, dass unterschiedliche Sprachen kein Hindernis sind und die Diskussion über Grenzen hinweg notwendig ist, um im europäischen Dreiländereck die Gleichstellung von Frauen und Männern voran zu bringen.

Der interkommunale Dialog endete mit dem Versprechen in einem internationalen Dialog zu bleiben. Wir hoffen, dass die Konferenz einen Anstoß gegeben hat und sich noch weitere Regionen und Kommunen an den Zielen und Umsetzungen der Charta beteiligen.

Světová kavárna

Odpoledne se všichni účastníci sešli ve dvou skupinách, aby využili možnosti přímé výměny zkušeností ve světové kavárně. Tematicky přispěly svými vlastními zkušenostmi k možnostem řešení na komunální úrovni, například k důležitosti prosazení práv žen, nutnosti mít v ekonomice ženské vzory nebo zviditelněním výsledků žen. Následně byly výsledky ve shrnutí představeny na plenárním zasedání a význam vytváření přeshraničních sítí. Bylo zřejmé, že různé jazyky nejsou překážkou a že přeshraniční diskuse je nezbytná pro posun rovnosti žen a mužů v evropském Trojzemí.

Interkomunální dialog skončil slibem zůstat v mezinárodním dialogu. Doufáme, že konference poskytla impuls a že se další regiony a obce budou podílet na cílech a realizaci charty.

Zitate von Konferenzteilnehmerinnen

Citáty

Für mich hat die Konferenz im grenzüberschreitenden Austausch zwischen Frauen und Männern das Thema Gleichstellung erfrischend neu beleuchtet. Nachdem aus meiner Sicht das Thema Gleichstellung auf europäischer Ebene seit einigen Jahren in den Hintergrund getreten zu sein schien, haben die Vorträge und Beiträge der Podiumsgäste deutlich gemacht, wie viel auf kommunaler Ebene für die Gleichstellung getan werden kann. Sehr gefreut habe ich mich über die vielfältigen Anregungen, mehr Frauen für kommunale Wahlämter zu aktivieren. Überrascht hat mich die Erkenntnis von Frauen mit ostdeutscher/osteuropäischer Sozialisation, dass Gleichstellung doch keine Selbstverständlichkeit ist, sondern aktiv – von den Frauen selbst – eingefordert werden muss. Eine gelungene Konferenz mit viel positiver Energie!
 Katharina Wolf, *Europa-Union Deutschland | Landesverband Sachsen e. V.*

Konferenz vyzdvihla myšlenku sítě a byla skutečně skvěle zorganizovaná. Prohlídka města byla z ženského pohledu skutečně pozoruhodná, zejména protože jsem se dověděla řadu nového o významných ženách z města. S mladými ženami z našeho českého partnerského města jsem intenzivně diskutovala na téma rovnosti a migrace. Na konferenci byla také možná mezistranická výměna názorů a zkušeností s politicky aktivními ženami ve městě Budyšin, a opravdu mi záleží na tom, aby pokračovala.
 Astrid Riechmann, *Sdružení Vítejte v Budyšině*

Neben den Referaten leistete die Konferenz einen großen Beitrag dazu, neue Kontakte zu knüpfen. Diese Tatsache sehe ich als besonders wichtig für die weitere Zusammenarbeit in diesem Bereich.
 Mgr. Hedvika Zimmermannová, *Hussitische Diakonie – Geschäftsführerin*

Vedle referátů měla pro nás konference velký přínos v tom, že jsme navázali nové kontakty. To vidím, jako obzvláště důležité pro další spolupráci v této oblasti.
 Mgr. Hedvika Zimmermannová, *Husitská diakonie – ředitelka*

Die Konferenz hat den Netzwerkgedanken aufgegriffen und war wirklich super organisiert. Die Stadtführung aus weiblicher Sicht am Freitag fand ich bemerkenswert, insbesondere, weil ich viel Neues über bedeutende Frauen der Stadt erfuhr. Intensiven Austausch hatte ich mit den jungen Frauen aus unserer tschechischen Partnerstadt, die sich sehr für das Thema Gleichstellung und Migration in ihren Bereichen einsetzen. Auch ein parteiübergreifender Austausch mit politisch aktiven Frauen in der Stadt Bautzen war auf der Konferenz sehr gut möglich, mir liegt viel daran, dass dieser fortgesetzt wird.
 Astrid Riechmann, *Willkommen in Bautzen e. V.*

Mě konference s přeshraniční výměnou zkušeností mezi ženami a muži osvěžila a osvětlila téma rovnosti. Poté, kdy se podle mého názoru otázka rovnosti na evropské úrovni před několika lety vytratila do pozadí, přednášky a příspěvky hostů plenárního zasedání vyjasnili, kolik toho lze udělat pro rovnost na komunální úrovni. Velmi mě potěšily různorodé podněty, jak aktivovat více žen do volených komunálních úřadů. Překvapil mě poznatek žen s východoněmeckou/východoevropskou socializací, že rovnost přeci jen není samozřejmostí, ale musí ji – samotné ženy – aktivně požadovat. Úspěšná konference se spoustou pozitivní energie!
 Katharina Wolf, *Unie Evropa Německo | Zemské sdružení Sasko*

Die Konferenz machte sichtbar wie vielfältig unser Leben im Dreiländereck ist und wie selten wir von einander hören. In Vorträgen und in Gesprächen wurde deutlich, wie wichtig es ist, dass der Frauenanteil in allen Gremien mindestens 30 Prozent betragen muss. Erst dann wird sich unsere Kultur des Miteinanders nachhaltig ändern und die Interessen von Frauen und Männern gleichermaßen berücksichtigt.

Fränzi Straßberger, Fraueninitiative Bautzen e. V.

Pro mě to nebyl jen „pracovní“ den, ale dar: ženy o své práci hovořily s prýšticí silou, s důvtipem a inteligencí. Za žádných okolností bychom se my ženy neměly chtít být jako muži. Sebevědomé ženy společně s inteligentními muži učiní společnost mnohem živější: já rovněž nehraju jen v dur nebo mol! Přála bych si mít ještě víc posluchačů. A ještě jedna myšlenka: obrovským pokladem je blízkost České republiky a Polska!

Claudia Steidte, hudebnice, Lipska

Wir Frauen sind die Hälfte der Bevölkerung unserer Länder und müssen deshalb selbst aktiv werden und die Gleichstellung in Europa einfordern. Europa muss von unten, aus den Kommunen herauswachsen, so sagt es auch die neue Kommissionspräsidentin Ursula von der Leyen. Deshalb war die Veranstaltung hier im Dreiländereck wichtig für uns. Es ist unsere Aufgabe Frauen zu stärken und zu unterstützen, damit sie ihre Interessen selbst in die Hand nehmen können und tatsächliche Geschlechtergerechtigkeit möglich wird.

Hella Helm, Soroptimist International Club Bautzen-Budyšin

Ženy tvoří v našich zemích polovinu populace, a proto musí být samy aktivní a žádat rovnost v Evropě. Evropa musí růst zdola, z obcí, jak to říká nová předsedkyně Evropské komise, Ursula von der Leyen. Pro nás v Trojzemí proto byla tato konference důležitá. Naším úkolem je posílit a podporovat ženy, aby mohly vzít své zájmy do svých rukou a umožnit skutečnou rovnost pohlaví. Hella Helm, Soroptimist International Club Bautzen-Budyšin

Für mich war der Tag nicht nur ein „Arbeits“-tag, sondern ein Geschenk: die Frauen haben mit sprühender Kraft, mit Witz und Intelligenz von ihrer Arbeit berichtet. Auf keinen Fall sollten wir Frauen werden wollen, wie die Männer. Sich ihres Selbst bewusste Frauen gemeinsam mit intelligenten Männern machen die Gesellschaft viel lebendiger: Ich spiele ja auch nicht nur in Dur oder nur in Moll! Ich hätte mir noch mehr Zuhörende gewünscht. UND ein Gedanke noch: ein Riesenschatz ist doch die Nähe zu Tschechien und Polen!

Claudia Steidte, Musikerin, Leipzig

Konference zviditelnila, jak různorodý je náš život v Trojzemí a jak zřídka o sobě navzájem slyšíme. Během přednášek a z diskuze bylo zřejmé, jak důležité je, aby podíl žen ve všech grémiích byl minimálně 30 procent. Teprve poté se může trvale udržetelně změnit naše kultura soužití a mohou být zohledněny stejnou měrou zájmy žen a mužů.

Fränzi Straßberger, Ženská iniciativa Budyšin

Kontaktdata | Kontaktní údaje

Referentinnen | údaje přednášejících

Genka Lapön

Referatsleiterin Stadt Leipzig, Der Oberbürgermeister, Referat für Gleichstellung von Frau und Mann | Vedoucí odboru, Město Lipsko, Odbor primátora pro rovnost žen a mužů

Postanschrift | Adresa: 04092 Leipzig

Hausanschrift | Sídlo: Otto-Schill-Str. 2

04109 Leipzig

Telefon.: +49 341/1232689

Fax: +49 341/1232685

E-Mail: genka.lapoen@leipzig.de

Internet: <http://www.leipzig.de>

Michaela Tejmlova

Magistrát města Jablonec nad Nisou |

Předsedkyně saské Unie-Evropa

Mírové náměstí 19

466 01 Jablonec nad Nisou

Telefon: +420 483 357 111

Fax: +420 483 357 353

E-Mail: mujablonec@mestojablonec.cz

Katharina Wolf

Vorsitzende Sachsens Europa-Union |

Předsedkyně saské Unie-Evropa

Gostritzer Weg 3

01217 Dresden

E-Mail: katharina_wolf@email.de

Aldona Ziółkowska-Bielewicz

Stowarzyszenie Kobiet w Świdnicy –

Fundacja Spichlerz Kultury

Bagieniec 20

58-140 Jaworzyna Śląska Polen

E-Mail: aldona.ziolkowska@kobietetwarze.pl

Organisatorinnen | organizátorů

Stadt Bautzen | Město Budyšín

Gleichstellungs- und Frauenbeauftragte Stadt

Bautzen | Pověřenkyně za rovnost a rovnost žen města Budyšín

Andrea Spee-Keller

Fleischmarkt 1

02625 Bautzen

Telefon: +49 (0)3591 534290

E-Mail: andrea.spee-keller@bautzen.de

www.gleichstellung-bautzen.de

Landesfrauenrat Sachsen e. V. | Zemská rada žen Sasko

Strehlener Straße 12

01069 Dresden

Tel.: +49 (0)351 472 10 62

Fax: +49 (0)351 472 10 61

E-Mail: kontakt@landesfrauenrat-sachsen.de

www.landesfrauenrat-sachsen.de

Jablonec nad Nisou | Statutární město Jablonec nad Nisou

Michaela Tejmlova

Magistrát města Jablonec nad Nisou

Mírové náměstí 19

466 01 Jablonec nad Nisou

Telefon: +420 483 357 111

Fax: +420 483 357 353

E-Mail: mujablonec@mestojablonec.cz

